

Raadi Põhikooli õppekava

Sisukord

Üldosa	4
Lasteaia õppekava	8
1. Lasteasutuse liik ja eripära.....	8
1.1. Üldinfo.....	8
1.2. Lasteaia eripära.	8
2. Õppe- ja kasvatustegevuse eesmärgid, põhimõtted, sisu ja lapse arengu eeldatavad tulemused õppekava läbimisel vanuseti.....	10
2.1. Õppe- ja kasvatustegevuse eesmärgid.....	10
2.2. Õppe- ja kasvatustegevuse põhimõtted.....	10
2.3. Lasteaia õpikäsitus.....	10
2.4. Projektõpe.....	13
2.5. Õppe- ja kasvatustegevuse sisu.....	15
2.6. Lapse arengu eeldatavad tulemused vanuseastmeti.	15
3. Õppe- ja kasvatustegevuse korraldus.....	36
4. Lapse arengu analüüsimise ja hindamise põhimõtted, sealhulgas korraldus.....	37
5. Erivajadustega lapse arengu toetamise põhimõtted, sealhulgas korraldus.	38
5.1. Andekate laste märkamine ja toetamine lasteaias.....	39
6. Lapsevanemate ja kogukonnaga koostöö põhimõtted.	40
7. Õppekava uuendamise ja täiendamise kord.	41
Raadi Põhikooli I kooliastme õppekava	42
1. Kooli väärtused ja eripära.....	42
1.1. Üldinfo.....	42
1.2. Kooli väärtused ja eripära.	42
2. Kooli õppe- ja kasvatuseesmärgid ning põhimõtted.	44
2.1. Õppe- ja kasvatustöö eesmärgid.....	44
2.2. Õpikäsitus.	45
2.3. Pädevuste arendamine.....	46
2.4. Läbivate teemade käsitlemine.....	48
2.5. Lõimingu põhimõtted.	50

2.6. I kooliastmes taotletavad pädevused.....	50
2.7. Õppe ja kasvatuse rõhuasetused I kooliastmes.	51
3. Õppekorraldus.....	52
3.1. Üldpõhimõtted.....	52
3.2. Tunnijaotusplaan I kooliastmes.....	52
3.3. Valikõppeainete ja võõrkeelte valik.	53
3.4. Üldõpetus I kooliastmes.....	54
3.5. Uurimuslik õpe I kooliastmes.	55
3.6. Varajane võõrkeeleõpe.	56
3.7. Õpioskuste õpetamine esimeses kooliastmes.	56
3.8. Liikluskasvatus.....	58
4. Õppekeskkond.	60
5. Õpilaste arengu ja õppimise toetamise ja hindamise korraldus.	63
5.1. Hindamise eesmärk.....	63
5.2. Hindamise alused.	63
5.2.1. Õppimist toetav hindamine.....	64
5.2.2. Kokkuvõttev hindamine.	64
5.2.3. Sõnaliste hinnangute teisendamine.	64
5.2.4. Käitumise ja hoolsuse hindamine.	65
5.2.5. Hinnangute vaidlustamine.	65
5.2.6. Stuudiumi sissekanded.	65
5.2.7. Täiendav õppetöö.....	65
5.2.8. Õpilase üleviimine järgmisesse klassi.....	66
5.2.9. Klassikursuse kordamajätmine.	66
6. Hariduslike erivajadustega õpilaste õppekorralduse põhimõtted, tugiteenuste rakendamise kord.	66
6.1. Tuge vajav õpilane.	66
6.2. Annete märkamine ja toetamine.	66
6.3. Toevajaduse väljaselgitamine.	68
6.4. Õpilaste toetamine.	68
7. Karjääriõppe korraldamine.	69

8. Õpilaste ja lastevanemate teavitamise ja nõustamise korraldus.....	69
9. Õpetajate koostöö ja töö planeerimise põhimõtted.	70
10. Koostöö lastevanemate ja kogukonnaga.....	71
11. Kooli õppekava uuendamise ja täiendamise kord.	72

Üldosa

Asukoht: Keskuse tee 11, Raadi alev, Tartu vald, sihtnumber 60534, Tartu maakond.

Raadi Põhikool lähtub õppe- ja kasvatustöös haridusvaldkonna arengukavast aastateks 2021–2035, alusharidusseadusest, põhikooli- ja gümnaasiumiseadusest, koolieelse lasteasutuse riiklikust õppekavast ja põhikooli riiklikust õppekavast.

Raadi Põhikool on Tartu vallas tegutsev haridusasutus, mis tegutseb koolieelse lasteasutuse ja põhikoolina. Kool asub Tartu valla kiiresti kasvavas piirkonnas ning soovib olla kogukonnale vajalik ja väärikas partner.

Kooli missiooniks on luua tähenduslik keskkond, kus õppimine on eluline, väärtustatud on koostöö ning iga inimene tunneb end olulise koolipere ja kogukonna liikmena. Meie kool toetab iga lapse julgust, loovust ja enesekindlust, et ta saaks kujundada oma ainulaadset teekonda kiiresti muutuv maailmas.

Kooli visioon: Raadi Põhikool on kogukonda ühendav ja inspireeriva õpikeskkonnaga kool, kus kasvavad vastutustundlikud, loovad ja hoolivad inimesed. Siit algab tee tulevikku, kus igaüks tunneb oma rolli nii kogukonnas kui ka laiemas maailmas.

Rajame oma õppe- ja kasvatustegevuse järgmistele põhimõtetele:

- õppimine peab olema eluline ja lapse jaoks tähenduslik. Õppetöö läbiviimisel lähtume nii lasteaias kui koolis **uurimusliku õppe** printsiipidest, mis toetavad nii õpilase autonoomiat kui ka loomulikku huvi õppimise vastu;
- õppetöös paneme suurt rõhku **õpi-ja enesemääratluspädevuste** arendamisele ja seeläbi ennastjuhtiva õpilase kujundamisele;

- **märkame laste andeid ja huvisid võimalikult vara** ning leiame võimalused igaühe personaalse õpitee loomiseks;
- teeme teadlikku tööd õpilaste vastutustunde kasvatamisel, loome mitmesugused **koostöövormid kogukonnaga**.

Raadi Põhikooli väärtused on:

- **Tähenduslikkus** – õppimine on eluline ja seotud reaalse maailmaga. Meie eesmärk on, et õppetöö aitaks õpilastel mõista oma rolli ühiskonnas ning seostada õpitut praktiliste ja isiklike kogemustega.
- **Loovus** – julgustame õpilasi olema uudishimulikud, katsetama uusi ideid ning leidma innovaatilisi lahendusi. Loovus ei tähenda ainult kunstilist eneseväljendust, vaid ka kriitilist mõtlemist ja probleemide lahendamist igapäevaelus.
- **Koostöö** – usume, et üheskoos töötamine viib parimate tulemusteni. Toetame meeskonnatööd ning ühist vastutust, et iga õpilane tunneks end osana ühtsest ja hoolivast kogukonnast.
- **Tasakaal** – hindame vaimset ja füüsilist tervist ning julgustame lapsi leidma tasakaalu õppimise, puhkuse ja kehalise aktiivsuse vahel. Samuti aitame lastel arendada teadlikkust looduse ja keskkonna suhtes, et toetada harmoonilist eluviisi, mis mõjub hästi nii neile endile kui ka ühiskonnale.

Meie väärtused on integreeritud kõigisse tegevustesse – alates rühmas või klassiruumis läbiviidavast uurimuslikust õppest kuni kogukonnaga tehtava koostööni. Väärtuste rakendamist toetab kooli teise tegevusaastasse planeeritud liitumine KiVa ja Liikuma Kutsuva Kooli programmidega.

Tähenduslikku õppimist, loovust, koostööd ja tasakaalu toetab kooliruum ja seda ümbritsev keskkond. Kooli ümbritseva maastiku arhitektuuriline lahendus võimaldab õppe- ja kasvatustöö läbiviimist kooli ümbruses. Sidet kogukonnaga tihendab see, et kooli ruumid kui seda ümbritsev maastik on avatud kogukonnaliikmetele. Kooli ja lasteaiahoonete eesmärk on luua tervislik, turvaline ja inspireeriv õpikeskkond. Kooli ümbritsev maastik on õpperuumide pikendus ning täiendus.

Meie koolikontseptsiooni tulemuslikkuse kriteeriumid on:

Raadi Põhikooli lapsed tunnevad, et nende anded ja huvid on märgatud ja toetatud, saavad aru, et õppimine peab olema parajalt raske, oskavad õppida, ja mõistavad, et nende panus on kogukonnale oluline.

Raadi Põhikooli õpetajad on hoolivad ja sõbralikud, toetavad iga lapse arengut, õpivad ise ja kasutavad tõenduspõhiseid praktikaid ning teevad koostööd.

Lapsevanemad ja teised kogukonna liikmed toetavad oma lapsi, tunnevad end kaasatuna ja hoituna, usaldavad kooli ja on valmis panustama lasteaia ja kooli arengusse.

Lasteaia õppekava

1. Lasteasutuse liik ja eripära.

1.1. Üldinfo.

Raadi Põhikooli lasteaed on koolieast noorematele lastele hoidu ja alushariduse omandamist lasteaiarühmades võimaldav õppeasutus. Lasteaia teeninduspiirkonnaks on Tartu vald. Lasteaed alustab tööd 1. septembril 2025. aastal selleks projekteeritud uues lasteaiahoones, mis on mõeldud kuni 14 lasteaiarühma jaoks.

Õa 2025/2026 avatakse lasteaias kaks rühma 3- ja 4-aastastele lastele. Järgmistel õppeaastatel kasvab lasteaed igal õppeaastal kahe rühma võrra.

1.2. Lasteaia eripära.

Raadi Põhikooli lasteaed on nagu väikeste teadlaste maja, kus iga laps saab avastada, uurida ja katsetada. Raadi Põhikooli lasteaed järgib samu väärtusi, mis kool – **tähenduslikkus, loovus, koostöö ja tasakaal**. Meie lasteaed loob keskkonna, kus õppimine on mänguline ja avastamisrõõmuga seotud, aidates lastel kujundada **iseseisvat mõtlemist ja kriitilist analüüsivõimet** juba varases eas. Õppimine toimub tähenduslike kogemuste kaudu, mis on seotud reaalse eluga – lapsed uurivad, katsetavad ja lahendavad probleeme mängulises ja turvalises keskkonnas. Loovus väljendub nii kunstilises tegevuses kui ka teaduslikes avastusretkedes, koostöö kujuneb ühiste mängude ja projektide kaudu ning tasakaalu toetab teadlik lähenemine **vaimse ja füüsilise heaolu** hoidmisele.

Lasteaia igapäevased tegevused on üles ehitatud avastamisele, uurimisele ja mängulisele õppele. Õpikeskkond, meetodikad ja õpetajate töö toetavad igakülgset 21. sajandi oskuste kujunemist, et lastel oleksid tulevikus vajalikud oskused ja pädevused kiiresti muutuv maailmas toime tulemiseks.

Lasteaed väärtustab õuesõpet ja avatud õpiruumi, kus lapsed ei õpi ainult rühma ruumis, vaid ka aia- ja loodusõppe aladel, mänguväljakutel ja pargialadel. Loodusvaatlused ja aastaegade muutuste jälgimine on igapäevase õppetegevuse osa. Õpperuumid on paindlikud ja

kohanduvad, et toetada projektõpet ja loovat mängu – seal on nurki ehitamiseks, uurimiseks ja katsetamiseks, lugemiseks ja muusikategemiseks.

Lasteaia ümbrus on õppekeskkond, kus saab läbi viia loodusteaduslikke katseid ja õppida praktiliselt, näiteks vaadelda ilma, loomi ja taimi. Lapsed saavad ehitada, luua ja avastada vabas õhus – seal on liikumisrajad, mängualad, aiad.

Raadi Põhikooli lasteaed on innovaatiline ja kaasaegne õppeasutus, kus lapsed avastavad maailma loova mõtleja ja uurija pilguga. Õppekava keskendub uurimuslikule õppele, loovusele, mängulisele avastamisele ja praktilistele kogemustele, et valmistada lapsi ette elukestvaks õppimiseks.

2. Õppe- ja kasvatustegevuse eesmärgid, põhimõtted, sisu ja lapse arengu eeldatavad tulemused õppekava läbimisel vanuseti.

2.1. Õppe- ja kasvatustegevuse eesmärgid.

Lasteaia õppe- ja kasvatustegevuse põhieesmärk on toetada iga last tema isiklikul arenguteekonnal, pakkudes avastamisrõõmu ja süvendades huvi ümbritseva maailma vastu.

Üldeesmärgist lähtuvalt toetab õppe- ja kasvatustegevus lasteaias lapse kehalist, vaimset, sotsiaalset ja emotsionaalset arengut, mille tulemusel kujuneb lapsel terviklik ja positiivne minapilt, ümbritseva keskkonna mõistmine, eetiline käitumine ning algatusvõime, esmased tööharjumused, kehaline aktiivsus ja arusaam tervise hoidmise tähtsusest ning arenevad mängu-, õpi-, sotsiaalsed ja enesekohased oskused.

2.2. Õppe- ja kasvatustegevuse põhimõtted.

Koolieelse lasteasutuse riikliku õppekava kohaselt on lasteaia õppe- ja kasvatustegevuse läbiviimise põhimõteteks:

- lapse individuaalsuse ja tema arengupotentsiaali arvestamine;
- lapse tervise hoidmine ja edendamine ning liikumisvajaduse rahuldamine;
- lapse loovuse toetamine;
- mängu kaudu õppimine;
- humaansete ja demokraatlike suhete väärtustamine;
- lapse arengut ja sotsialiseerumist soodustava keskkonna loomine;
- lapsele turvatunde, eduelamuste tagamine;
- üldõpetusliku tööviisi rakendamine;
- kodu ja lasteasutuse koostöö;
- eesti kultuuritraditsioonide väärtustamine ning teiste kultuuride eripäraga arvestamine.

2.3. Lasteaia õpikäsitus.

Raadi Põhikooli lasteaia õpikäsitus põhineb veendumusel, et iga laps on aktiivne, uudishimulik ja loov õppija, kelle areng toimub mängu, uurimise ja praktilise kogemuse kaudu. Õppimine on elukestev protsess, mille käigus toimuvad muutused lapse teadmistes, hoiakutes, oskustes ning

käitumises. Õppe- ja kasvatustegevuses on loodud keskkond, mis toetab lapse autonoomiat, eneseväärikust ja loovust ning kus iga laps saab õppida omas tempos, oma tugevusi ja huve avastades.

Varajane lapsepõlv on aju kiire arengu periood, mil kogemused ja suhted mängivad otsustavat rolli lapse kognitiivses, sotsiaalses ja emotsionaalses arengus. Lasteaias kujundame mitmekesise õpikeskkonna, mis soodustab lapse eneseväljendust, kriitilist mõtlemist ja sotsiaalset arengut. Laps õpib mängimise, matkimise, vaatlemise, uurimise, katsetamise, suhtlemise ja koostöö kaudu. Õpetaja roll on olla lapse arengut toetav suunaja, kes loob õppimiseks inspireeriva keskkonna ning toetab lapse iseseisvust, enesekindlust ja õpirõõmu.

Raadi Põhikooli lasteaia õpikäsitus toetab lapse järk-järgulist kujunemist **ennastjuhtivaks õppijaks**. Õpetajad suunavad lapsi tegema valikuid, planeerima oma tegevusi ning hindama oma otsuste mõju, et nad **õpiksid vastutama oma õppimise ja tegutsemise eest**. Igal lapsel on võimalus uurida ja avastada iseseisvalt ning koostöös kaaslastega, mis loob tugeva aluse kriitilisele mõtlemisele ja autonoomsele õppimisele. See lähenemine toetab üleminekut kooli, kus õpilastelt oodatakse järjest suuremat iseseisvust ja vastutust oma õpiteekonna kujundamisel. Kaasame last tegevuste kavandamisse, suuname tegema valikuid ning tehtut analüüsima.

Õppe- ja kasvatustegevuses loome tingimused, et arendada lapse suutlikkust:

- kavandada oma tegevust, teha valikuid;
- seostada uusi teadmisi varasemate kogemustega;
- kasutada omandatud teadmisi erinevates olukordades ja tegevustes;
- arutleda omandatud teadmiste ja oskuste üle;
- hinnata oma tegevuse tulemuslikkust;
- tunda rõõmu oma ja teiste õnnestumistest ning tulla toime ebaõnnestumistega.

Lapse kõige loomulikum õppimisviis on mäng. Mäng on väga hea vahend maailma tundmaõppimiseks, sest:

- mäng on tähenduslik – lapsed mängivad, et mõista ümbritsevat maailma ja leida kogemusele tähendus, seostades seda juba teadaolevaga. Mängu kaudu väljendavad ja mõistavad lapsed oma kogemusi;
- mäng on rõõmupakkuv – kuigi mängus võib esineda pettumusi ja väljakutseid, on üldine tunne siiski nauditav, motiveeriv, põnev ja meeldiv;
- mäng on aktiivselt kaasahaarav – kui jälgida mängivaid lapsi, on näha, et nad on sügavalt haaratud, sageli nii füüsiliselt, vaimselt kui ka verbaalselt;
- mäng on korduv ja arenev – mäng ei ole staatiline. Lapsed mängivad, et harjutada oskusi, katsetada võimalusi, korrigeerida oma arusaamu ja avastada uusi väljakutseid, mis viivad sügavama õppimiseni;
- mäng on sotsiaalselt interaktiivne – mäng võimaldab lastel ideid jagada, teisi paremini mõista ning luua tugevamaid suhteid.

Lapsed ei omanda teadmisi passiivselt, vaid mängu ja praktiliste kogemuste kaudu. Näiteks matemaatika õppimine toimub igapäevaelu abil: mängitakse poemänge, loendatakse mänguasju, võrreldakse esemete suurusi ja koguseid, korraldatakse mõõtmiskatseid jms. Keeleõpe sisaldab palju jutustamist, vestlemist, liisusalme, lugusid ja rollimänge, et toetada laste keelelist arengut loomulikul viisil. Loodusteadusi ja keskkonnaharidust õpitakse looduses viibimise, taimede ja loomade jälgimise ning nende eest hoolitsemise kaudu.

Rakendame uurimuslikku õpet, kus lapsed mängivad teadlasi, insenere, leiutajaid ja loovaid mõtlejaid. Lapsed õpivad esitama küsimusi, analüüsima olukordi ja leidma loomingulisi lahendusi probleemidele. Õppeprotsess julgustab last iseseisvalt mõtlema ja katsetama erinevaid lähenemisviise. Lapsed teevad koostööd uurimuslikes projektides, arendades meeskonnatöö- ja suhtlemisoskusi. Rollimängude, ühisürituste ja koostöömängude abil õpitakse kuulama teisi, jagama oma mõtteid ja leidma kompromisse. Lapsed õpivad väärtustama loodust ja keskkonda praktiliste tegevuste kaudu, nagu taaskasutusprojektid, kompostimine ja taimekasvatus.

Kokkuvõtlikult, Raadi Põhikooli lasteaia õpikäsitus toetub järgmistele põhimõtetele:

- laps on aktiivne avastaja – ta omandab teadmisi ja oskusi uurimusliku õppe ja praktilise kogemuse kaudu;
- mäng on keskne õppimisviis – mängu kaudu toimub loomulik maailma avastamine ja teadmiste kinnistamine;
- õppimine on sotsiaalne protsess – koostöö eakaaslaste ja täiskasvanutega on arengu võtmekoht;
- loovuse ja kriitilise mõtlemise arendamine – lapsed saavad katsetada, esitada küsimusi ning leida iseseisvalt vastuseid;
- tähenduslik ja praktiline õppimine – õppetegevused on seotud lapse igapäevaeluga ning toetavad tema huve ja vajadusi.

2.4. Projektõpe.

Uurimusliku õppe üks meetodeid on projektõpe, mis lähtub otseselt laste huvidest. Projektõpe on õppimise viis, kus laps või laste grupp viib mingil kindlal teemal läbi süvendatud uurimise, luues ise oma uued teadmised seostades need varasemate teadmistega. Täiskasvanud roll on vajadusel last suunata. Projektõppes uurivad lapsed ühte teemat pikema aja vältel. Mingi kindel uurimisteema on valitud seetõttu, et lapsed on sellest huvitatud ning teema on laste jaoks tähenduslik ja nende elus nähtav. Projekti teema saab enamasti alguse laste vabamängust, avaldub vabajoonistuste sisus või laste omavahelistest vestlustes. Projekti arenedes ja uusi teadmisi kasutades muutub projekti teema kohane mäng sisukamaks ning teemaga seonduv muutub lastele tähenduslikuks. Projekti tegevusi kavandades, uurides, arutledes ja oma õppimisele tagasi vaadates tekivad lastel püsivad teadmised, oskused, muutuvad arusaamad ja hoiakud. Projektide jooksul saavad lapsed vaadelda, eksperimenteerida, ehitada prototüüpe, esitada küsimusi ja katsetada erinevaid lahendusi, mis on sarnane teadlaste tööle.

Projektõpet iseloomustavad järgmised tunnused¹:

¹ Lahe, Kristina. Projektõpe lasteaias. Lapse arengu toetamine tema loomupärase uudishimu kaudu. Tallinn, 2021. Lk 27.

- lähtumine lapse huvidest – selleks, et lapsed oleksid õppetegevustes võimalikult motiveeritud ja kaasahaaratud, lähtutakse uurimisobjektide ja tegevuste valikul laste uudishimust ja huvist;
- laps on tegevuses aktiivne – lapsed omandavad teadmisi uurimise, küsimustele vastuste otsimise, eksperimenteerimise ja avastamise abil. Lapsed on suunatud oma tegevust analüüsima, järeldusi tegema ja uusi sihte seadma;
- õpetajal on toetav ja organiseeriv roll – õpetaja on õppetegevuste toetaja ja suunaja. Õpetaja selgitab välja laste eelnevad teadmised ja oskused ning lähtub nendest õppekogemuste organiseerimisel;
- autentne õpikeskkond – avastamiseks ja uurimiseks ning teemaga tutvumiseks kasutatakse võimalikult palju ehedaid materjale, objekte ja keskkondi – käiakse uurimise retkedel, kaasatakse asjatundjaid;
- koostöine õppimine – õpetaja aitab moodustada väiksemaid gruppe, lähtudes laste arengutasemest ja huvidest ning loob võimalused uurimiseks, loomiseks, eksperimenteerimiseks ja koostöiseks probleemide lahendamiseks;
- õppimise dokumenteerimine – projekti käigus kogub õpetaja tõendeid lapse õppimisest: fotod, ülestähendused, uurimistulemused, meisterdused, arvamused, ennustused, küsimused, tõekspidamised.
- koostöö lapsevanemate ja kogukonnaga – lapsevanemad ja kogukonna liikmed saavad aidata materjalide leidmisel, oma oskuste ja kogemuste jagamisel. Vanemad saadavad kodus arendada sisulisi, projektiga seotud vestlusi.
- demokraatlik lähenemine – õpetaja ja õppijate koostöö, üksteise huvidega arvestamine, kokkulepete sõlmimine nõuab demokraatliku keskkonna kujundamist, kus olulisel kohal on üksteisest lugupidamine ja üksteisega arvestav käitumine;
- õppimisprotsessi suunab arutelu ja refleksioon – tagasivaatavates vestlustes toetatakse laste endi kogutud materjalidele ja loodule luuakse seoseid ja tehakse järeldusi. Arutelud aitavad saadud kogemusi teadvustada ja seada uusi sihte õppimisele.

Projektõpe on üks paljudest õppimise viisidest. Projektõppe eeliseks on, et nii õppides kujunevad lastest motiveeritud uuriva hoiakuga õppijad, kelle jaoks on õppimine huvitav ja põnev. Lapsed saavad probleeme lahendades ja oma teadmisi näidates õpitut kasutada ning

rakendada. Koos teistega ühine tegutsemine aitab arendada lastele vajalikke tulevikuoskusi ning kriitilist mõtlemist. Projektõppe toel õppijatel kujuevad olulised õpioskused tulevikuks: mõtlemine, küsimuste esitamine, planeerimine, arutlemine, esitlemine, suhtlemine, koostöö, reflekteerimine.

2.5. Õppe- ja kasvatustegevuse sisu.

Õppe- ja kasvatustegevuse sisu lähtub koolieelse lasteasutuse riiklikust õppekavast, on vastavuses lasteaia õppe- ja kasvatusesmärkidega, arvestab üldtunnustatud pedagoogilisi põhimõtteid ja konkreetses rühmas laste arengut ning eripära.

2.6. Lapse arengu eeldatavad tulemused vanuseastmeti.

Õppe- ja kasvatustegevuste sisu toetab laste üldoskuste ja valdkondade oskuste arengut.

2.6.1. Üldoskused.

Üldoskused on lapse arengut iseloomustavad suutlikkused. Üldoskused aitavad seada eesmärgi, on õppe- ja kasvatustegevuste tööpõhimõtete valiku aluseks, aitavad hinnata õpisisu eakohasust, toetavad lapse võimete mitmekülgset arengut ja on lapse arengu hindamise aluseks.

Mänguoskused

Mäng on eelkoolieas lapse põhitegevus, mille käigus omandab ja kinnistab laps uut teavet, uusi oskusi, peegeldab tundeid ja soove, õpib suhtlema, omandab kogemusi ja käitumisreegleid. Mänguoskus on kõigi üldoskuste ning õppe- ja kasvatustegevuse eri valdkondade oskuste ja teadmiste arengu alus.

3-aastane	5-aastane	7-aastane
Matkib ümbritsevate inimeste tegevust ja käitumist	Oskab ühendada mängus eri allikatest saadud kogemusi, teadmisi ja muljeid	Tunneb mängust rõõmu ning on suuteline mängule keskendumisele
Kasutab palju korduvust ja ühelaadsust	On mängus iseseisev, omandab rollimängus rollile iseloomuliku käitumise	Rakendab mängudes loovalt oma kogemusi, teadmisi ja

Tegutseb mängus vastavalt rollile; hiljem hakkab end nimetama rolli järgi Osaleb nii üksi- kui koosmängus	Osaleb enamasti koosmängus Suudab mängu käigus lahendada lihtsamaid probleeme Võtab mängus erinevaid ülesandeid ja jagab kaaslastega vastutust Viib mängu lõpuni Oskab organiseerida mängu, selgitada tuttava mängu reegleid teistele Osaleb erinevates mänguliikides ja loovtegevustes	muljeid ümbritsevast maailmast Algatab erinevaid mängu ja arendab mängu sisu Täidab mängudes erinevaid rolle Järgib mängureegleid ning oskab tuttavate mängude reegleid teistele selgitada Suudab mängu käigus probleeme lahendada ja jõuda mängukaaslastega kokkuleppele Tunneb rõõmu võidust ja suudab taluda kaotust võistlusmängus Kasutab mängudes loovalt erinevaid vahendeid
---	---	--

Tunnetus- ja õpioskused

Tunnetusoskused on oskused tahtlikult juhtida oma tunnetusprotsesse – taju, tähelepanu, mälu, mõtlemist, emotsioone ja motivatsiooni. Õpioskuste all mõistetakse lapse suutlikkust hankida teavet, omandada teadmisi ja oskusi ning uurida ja katsetada. Õpioskused kujunevad tunnetusoskuste arengu alusel.

3-aastane	5-aastane	7-aastane
Plaanib ja organiseerib tegevusi täiskasvanu abiga	Tegutseb lühikest aega iseseisvalt	Saab aru lihtsamatest seostest (hulk, põhjus, tagajärg), tajub esemeid, sündmusi ja nähtusi tervikuna

Plaanib osaliselt oma käitumist iseendale suunatud kõne vahendusel Tegutseb vahetult nii konkreetsete asjadega kui ka neid kujutavate sümbolitega Leiab võrdluse alusel asjades ühiseid ja erinevaid jooni ning nendevahelisi seoseid Kasutab info saamiseks kõnet Suudab oma käitumist muuta vastavalt täiskasvanu tagasisidele	Reguleerib oma käitumist ja emotsioone täiskasvanu abiga Hakkab oma tegevust planeerides ja korraldades kasutama sisekõnet Konstrueerib, katsetab ja uurib erinevaid võimalusi, kasutades nii sümboleid, kujutlusi kui ka reaalseid esemeid ja objekte Märkab esemete erinevusi, hakkab esemeid võrdlema mälu järgi Keskendub huvipakkuvale tegevusele mõnikümmend minutit Oskab vaadelda ning märgata detaile, olulisi tunnuseid ja seoseid Eristab rühmi ja oskab neid võrrelda ning saab aru lihtsamate mõistete kuuluvusest, alluvusest ja üldistustasemest Kasutab teadmiste omandamisel ja kogetu meenutamisel intuitsiivselt lihtsamaid meeldejätmise viise (kordamine, harjutamine)	Mõtleb nii kaemuslik-kujundlikult kui ka verbaalselt, saab kuuldust aru, reageerib sellele vastavalt ning kasutab arutlevat dialoogi Tegutseb sihipäraselt, on suuteline keskenduma kuni pool tundi Kavandab ja korraldab oma igapäevategevusi ja viib alustatud tegevused lõpuni Tegutseb uudses olukorras täiskasvanu juhiste järgi Suhtub õppimisse positiivselt – tahab õppida, uurida, esitada küsimusi, avastada ja katsetada Rühmitab esemeid ja nähtusi erinevate tunnuste alusel Kasutab materjali meeldejätmiseks kordamist
---	---	--

Sotsiaalsed ja enesekohased oskused

Sotsiaalsete oskuste all mõistetakse lapse oskusi teistega suhelda, tajuda nii iseennast kui ka partnereid, võtta omaks ühiskonnas üldtunnustatud tavasid ning lähtuda eetilistest tõekspidamistest. Enesekohaste oskuste all mõistetakse lapse suutlikkust eristada ja teadvustada oma oskusi, võimeid ja emotsioone, juhtida oma käitumist.

3-aastane	5-aastane	7-aastane
Väljendab tugevaid emotsioone, oma mina Tahab igapäevastes olukordades valikute üle ise otsustada ning üritab neid ka täide viia Enesekindlus on kõikuv; vajab turvalisust, tunnustust, rutiini ja reegleid Osaleb täiskasvanuga ühistegevustes; teisi lapsi pigem jälgib, tegutseb nendega kõrvuti Jagab mõnikord oma asju ka teistega, valdavalt on ta siiski omandihoidja Loob sõprussuhteid nendega, kellega on tihti koos Täidab igapäevaelu rutiini	Hakkab mõistma teiste inimeste tundeid ja mõtteid Väljendab oma emotsioone ja räägib nendest On tundlik teiste hinnangute suhtes, need mõjutavad tema enesehinnangut Imiteerib täiskasvanu tegevusi ja rolle, kasutades tema sõnavara ja maneere Naudib rühma kuulumist ja eakaaslaste seltsi ning ühistegevust Teeb eesmärgi saavutamiseks koostööd, jagab ja vahetab Aktsepteerib reegleid, kogemusi ja muutusi, jälgib reeglite täitmist teiste poolt Kõne areng võimaldab arusaamatusi lahendada verbaalselt	Püüab mõista teiste inimeste tundeid ning arvestada neid oma käitumises ja vestluses Tahab ja julgeb suhelda – huvitub suhetest ja tunneb huvi teiste vastu Hoolib teistest inimestest, osutab abi ja küsib seda vajadusel ka ise Osaleb rühma reeglite kujundamisel Oskab teistega arvestada ja teha koostööd Loob sõprussuhteid Saab aru oma-võõras-ühine tähendusest Teeb vahet hea ja halva käitumise vahel Mõistab, et inimesed võivad olla erinevad

	Teeb vahet hea ja halva käitumise vahel ja muudab ebasobivat käitumist vastavalt täiskasvanu tagasisidele	Järgib kokkulepitud reegleid ja üldtunnustatud käitumisnorme Selgitab oma seisukohti Suudab oma emotsioone kirjeldada ning tugevaid emotsioone, nt rõõmu, viha, sobival viisil väljendada Kirjeldab enda häid omadusi ja oskusi Oskab erinevates olukordades sobivalt käituda ning muudab oma käitumist vastavalt tagasisidele Algatab mängu ja tegevusi Tegutseb iseseisvalt ja vastutab oma käitumise eest Teab, mis võib olla tervisele kasulik või kahjulik ning kuidas ohutult käituda Saab hakkama eneseteenindamisega ja tal on kujunenud esmased tööharjumused Kasutab erinevaid vahendeid heaperemehelikult ning tegevuse lõppedes koristab enda järelt
--	--	--

2.6.2. Valdkondlikud oskused.

Õppe- ja kasvatustegevuse seob tervikuks lapse elust ja ümbritsevast keskkonnast tulenev temaatika. Valdkondade kaupa esitatud õppesisu ja -tegevuste lõimimisel lähtutakse üldõpetuslikust põhimõttest. Õppe- ja kasvatustegevuse kavandamisel ja korraldamisel lõimitakse järgmisi tegevusi: kuulamine, kõnelemine, lugemine ja kirjutamine, vaatlemine, uurimine, võrdlemine, arvutamine ning mitmesugused liikumis-, muusika- ja kunstitegevused.

Mina ja keskkond

Õppe- ja kasvatustegevuse eesmärgiks on, et laps:

- mõistab ja tunnetab ümbritsevat maailma terviklikult;
- omab ettekujutust oma minast ning enda ja teiste rollidest elukeskkonnas;
- väärtustab nii eesti kultuuritraditsioone kui ka oma rahvuse kultuuritraditsioone;
- väärtustab enda ja teiste tervist ning püüab käituda tervislikult ning ohutult;
- väärtustab keskkonda hoidvat ja keskkonnahoidlikku mõtteviisi;
- märkab nähtusi ja muutusi looduses.

Valdkonna sisu:

- sotsiaalne keskkond: mina, perekond ja sugulased, kodu, lasteaed, kool, ametid, kodumaa, eesti rahva tähtpäevad, kombed, teised rahvused Eestis, lapsed mujal maailmas, üldinimlikud väärtused ja üldtunnustatud käitumisreeglid; tervise väärtustamine, tervislik toitumine, inimkeha; ohuallikad ning ohutu käitumine;
- looduskeskkond: kodukoha loodus, muutused looduses, elukeskkond, inimese mõju loodusele;
- tehiskeskkond: ehitised, kodutehnika, jäätmed, transpordivahendid, jalakäija ohutu liiklemine, turvavarustus, virtuaalkeskkond.

3-aastane

5-aastane

7-aastane

Oskab nimetada oma eesnime Teab, kas ta on poiss või tüdruk, oskab määratleda oma vanust Nimetab oma pere liikmeid, teab õdede-vendade nimesid Oskab nimetada oma rühma nime Tunneb Eesti lipu värve Nimetab tuntumaid toiduaineid Osutab või nimetab kehaosi: pea, käed, jalad, suu, nina, kõrvad, silmad jne Kasutab üldlevinud viisakussõnu (tere, tänan, palun jne) Osutab ja/või nimetab kodus kasutatavaid kodumasinaid ja -elektroonikat Osutab ja/või nimetab sõidukeid Nimetab esemeid, mis võivad olla ohtlikud (nuga, käärid) Osutab ja/või nimetab metsa, muru, lille, puud	Oskab öelda oma nime, vanuse ja soo (poiss/tüdruk) Oskab kirjeldada oma kodu ja perekonda Teab lasteaia rühma nime Nimetab ja kirjeldab erinevaid ameteid Teab oma, võõra ja ühise tähendust Nimetab Eesti riiklikke sümboleid ja rahvatraditsioone Kirjeldab kodumasinaid ja -elektroonikat ning teab nende otstarvet Kirjeldab erinevaid sõidukeid ja teab nende otstarvet Nimetab tervist hoidvaid tegevusi. Tunneb tervisliku toitumise aluseid Järgib isikliku hügieeni nõudeid Teab ohuallikaid ümbritsevast keskkonnast, järgib ohutusnõudeid Kirjeldab kodukoha loodust ning tuntumaid taimi, seeni ja loomi	Tutvustab ja kirjeldab iseennast, enda omadusi, huvisid jms Kirjeldab oma kodu, perekonda ja peretraditsioone Nimetab ja kirjeldab erinevaid ameteid Nimetab Eesti riiklikke sümboleid ja rahvatraditsioone Mõistab, et inimesed on erinevad ning neil on erinevad vajadused Oskab eristada igapäevaelus tervisele kasulikku ja kahjulikku Julgeb keelduda (ühis)tegevus(t)est, kui osalemine on ennast ja teisi kahjustav või ohtlik Kirjeldab, kuidas ümbritsev keskkond ja inimeste käitumine võib mõjutada tervist Järgib isikliku hügieeni nõudeid, sealhulgas hammaste hoidmist ja hooldamist Suhtub ümbritsevasse keskkonda hoolivalt ning käitub seda säästvalt
---	---	---

Osutab ja/või nimetab tuttavat looma ja tema kehaosi Teab loomade elupaiku (mets, inimeste juures, veekogu) Osutab ja/või nimetab tuttavaid putukaid (lepatriinu, sipelgas, mesilane, liblikas) Eristab tuntumaid puu- ja aedvilju välimuse järgi Oskab nimetada aastaegadele iseloomulikke nähtusi Teab, et taimed ja loomad vajavad kasvamiseks vett ja toitu	Kirjeldab inimeste tegevusi erinevates ajatsüklites: ööpäev, nädal, aasta Nimetab kõiki aastaagu Nimetab ja kirjeldab ilmastikunähtusi Teab ohutu liiklemise põhimõtteid	Kirjeldab kodukoha loodust, tuntumaid taimi, seeni ja loomi Kirjeldab loodust ja inimeste tegevusi erinevates ajatsüklites: ööpäev, nädal, aastaring Selgitab, miks on valgus, temperatuur, vesi, muld ning õhk taimedele, loomadele ja inimestele tähtsad Selgitab ilmastikunähtuste sõltuvust aastaegadest, öö ja päeva vaheldumisest Mõistab ja märkab enda ja teiste tegevuse mõju ja tagajärgi keskkonnale Kirjeldab võimalikke ohte kodus, veekogul, liikluses jm Teab, kuidas jalakäijana ohutult liigelda ning jalgrattaga lasteaia õuealal sõita
---	--	--

Keel ja kõne

Õppe- ja kasvatustegevuse eesmärgiks on, et laps:

- tuleb toime igapäevases suhtlemises;
- kasutab kõnes õiget hääldust, sobivaid grammatilisi vorme ja mitmekesisist lauseehitust;

tunneb huvi lugemise, kirjutamise ja lastekirjanduse vastu, on omandanud lugemise ja kirjutamise esmased oskused.		
Valdkonna sisu: - keelekasutus: hääldamine, sõnavara, grammatika; - suhtlemine, jutustamine ja kuulamine; - lugemine ja kirjutamine, lastekirjandus.		
3-aastane	5-aastane	7-aastane
Osaleb dialoogis: esitab küsimusi, väljendab oma soove ja vajadusi, vastab vajadusel rohkem kui ühe lausungiga Kommenteerib enda ja/või kaaslaste tegevust 1–2 lausungiga Loeb peast või kordab järele 1–2-realist luuletust Mõistab ning kasutab tuttavas situatsioonis 3–5-sõnalisi lihtlauseid Kasutab kõnes õigesti enamikku käändevorme Kasutab kõnes õigesti tegusõna käskivat kõneviisi (nt joonista, istu) Kasutab kõnes õigesti tegusõna kindla kõneviisi	Kirjeldab täiskasvanu abiga olupilti ja annab edasi pildiseerial kujutatud sündmust Annab kuuldu teksti sisu edasi täiskasvanu suunavate küsimuste abil, väljendades end peamiselt üksikute, sidumata lausungitega Loeb peast kuni 4-realisi liisusalme/luuletusi Mõistab teksti, mis pole otseselt seotud tema kogemustega Kasutab kõnes lihtsamaid põimlauseid Kasutab kõnes -nud ja -tud kesksõnu Kasutab kõnes omadussõna võrdlusastmeid (suur-suurem)	Tuleb toime nii eakaaslaste kui ka täiskasvanutega suhtlemisel; arvestab kaassuhtleja ja suhtlemise paigaga Saab aru kuuldu sisust ja suudab sellele sobivalt reageerida Suudab oma mõtteid suulises kõnes edasi anda Jutustab pildi, kuuldu teksti või oma kogemuse alusel, annab edasi põhisisu ja olulised detailid, vahendab ka oma tundeid Kasutab kõnes aktiivselt liitlauseid Kasutab kõnes kõiki käände- ja pöördevorme ainsuses ja mitmuses Valdab suhtlemiseks piisavat sõnavara ja suudab

olevikuvorme (nt laulavad, sõidab) Kasutab kõnes õigesti tegusõna ma- ja dategevusnime Kasutab nimisõnu, mis väljendavad tajutavaid objekte, nähtusi Kasutab tegusõnu, mis väljendavad tegevusi, millega ta ise on kokku puutunud Kasutab kõnes värvust, suurust jt hästi tajutavaid tunnuseid tähistavaid omadussõnu Kasutab kõnes mõningaid üldnimetusi (nt lapsed) Kasutab oma kõnes tuttavaid 1–2-silbilisi sõnu õiges vältes ja silbistruktuuris Hääldeb õigesti enamikku häälikuid (erandid võivad olla r, s, k, õ, ü) Vaatab üksi ja koos täiskasvanuga pildiraamatuid: keerab lehte, osutab pildile ning kommenteerib pilte Kuulab sisult ja keelelt jõukohaseid ettelõetud tekste	Kasutab tingivat kõneviisi Ühildab sõnu arvus (karud söövad) ja käändes (ilusale lillele) Kasutab kõnes õigesti enamikku nimisõna käändevorme mitmuses Kasutab kõnes mõningaid vastandsõnu (nt pikk-lühike) Kasutab kõnes mõningaid iseloomuomadusi ja hinnangut väljendavaid omadussõnu (nt kaval, arg jt) Moodustab vajaduse korral sõnu uudsete või võõraste objektide, nähtuste või tegevuste tähistamiseks (nuga õuna koorimiseks – õunanuga vm) Hääldeb õigesti kõiki emakeele häälikuid Hääldeb õigesti 3–4-silbilisi tuttava tähendusega sõnu Hääldeb õigesti kõiki häälikuühendeid 1–2-silbilistes sõnades Tunneb kuulates iseseisvalt ära hääliku häälikute reas ja sõnades (va häälikuühendites)	vajadusel ise sõnu moodustada Hääldeb oma kõnes ja etteõeldud sõnade kordamisel õigesti kõiki emakeele häälikuid Tunneb tähti ja veerib kokku 1–2-silbilisi sõnu, tunneb kirjapildis ära mõned sõnad Kirjutab joonistähedega 1–2-silbilisi sõnu õigesti järjestatud ühekordsete tähtedega Teab peast emakeelseid luuletusi ja laule
--	---	--

Eristab kuulmise järgi tuttavais häälikuliselt sarnaseid sõnu üksteisest (kass-tass jne), osutades pildile või objektile	Kirjutab õigesti üksikuid sõnu trükitähtedega	
--	---	--

Eesti keel kui teine keel

Õppe- ja kasvatustegevuse eesmärgiks on, et laps:

- tunneb huvi eesti keele ja kultuuri vastu;
- soovib ja julgeb eesti keeles suhelda nii eakaaslaste kui ka täiskasvanutega;
- tunneb ära ja saab aru eestikeelsetest sõnadest ning lihtsamatest väljenditest;
- kasutab lihtsamaid eestikeelseid sõnu ja väljendeid igapäevases suhtlemises.

Valdkonna sisu:

- kuulamine;
- kõnelemine;
- Eesti kultuuri tutvustamine.

Esimene poolaasta	Teine poolaasta	Järgnev periood kuni kooliminekuni
Tunneb huvi eesti keele vastu Kuulab ja tajub eesti keele kõla Reageerib tegevustes kasutatavatele korraldustele Tunneb ära lihtsamad õpitud sõnad ja väljendid tuttavas kontekstis ning mõistab neid Tunneb lihtsamaid viisakusväljendeid	Reageerib adekvaatselt eesti keeles antud korraldustele Kuulab eesti keelset ettelugemist või jutustamist ja tunneb kuuldu pildil ära Kuulab ning suudab jälgida ja meeles pidada täiskasvanud eestikeelset seletust Mõistab esitatud küsimusi Tunneb ära õpitud sõnad ja väljendid ning mõistab neid	Mõistab lihtsamat argiteemalist eestikeelset kõnet Tunneb ära ja mõistab õpitud sõnu ja väljendeid ning kasutab neid oma kõnes Saab aru korraldusest ja toimib vastavalt Saab aru lihtsast küsimusest ning vastab sellele õpitud sõnavara piires

Näitab üles huvi esemete ja tegevuste eestikeelsete nimetuste vastu	Kuulab ja mõistab kõnet, mis on vahetult seotud suhtlussituatsioonidega	Kasutab kõnes sobivaid viisakusväljendeid
Kordab järele õpitud sõnu ning kasutab neid tuttavate tegevuste ja omaduste nimetamiseks	Kasutab elementaarseid viisakusväljendeid erinevates suhtlussituatsioonides	Teab peast eestikeelseid luuletusi ja laule
Näitab üles huvi suhtlemise vastu ning vajaduse korral loob kontakti täiskasvanute ja teiste lastega	Oskab koostada lihtsamaid fraase ja lauseid	Oskab nimetada mõningaid Eesti kohanimesid, tuntud inimesi.
Hääldab järele kuulnud sõnu	Kõneleb õpitud sõnavara piires ning algatada ja lõpetada vestlust	
Tunneb huvi Eesti rahvussümbolite vastu	Kasutab lihtsaid fraase ja lihtlauseid	
Teab ja oskab nimetada, mis riigis ta elab.	Oskab vastata küsimustele õpitud sõnavara piires	
Tunneb huvi Eesti rahvakalendri tähtpäevade vastu	Hääldab õpitud sõnu õigesti	

Matemaatika

Õppe- ja kasvatustegevuse eesmärgiks on, et laps:

- rühmitab esemeid ühe-kahe tunnuse alusel ja võrdleb esemete hulki;
- järjestab esemeid suuruse ja asenditunnuste põhjal;
- tunneb lihtsamaid ajamõisteid ja kirjeldab ning järjestab oma igapäevategevusi;
- mõtestab loendamistegevust ja seoseid arvude reas;
- mõistab mõõtmistegevust ja olulisemaid mõõtühikuid;
- tunneb ja kirjeldab geomeetrilisi kujundeid;
- näeb matemaatilisi seoseid igapäevatoimingutes.

Valdkonna sisu:		
• hulgad, loendamine ja arvud, arvutamine; • suurused ja mõõtmine; • geomeetrilised kujundid.		
3-aastane	5-aastane	7-aastane
Rühmitab esemeid ühe sarnase tunnuse (värvus, kuju suurus vms) järgi hulgaks Leiab erinevate esemete hulgast palju ja üks Loendab asju kolme piires ja vastab küsimusele mitu on? Leiab samasuguse kujundi peale-, kõrvuti või sisseasetamise teel Kompimise- veeretamisega eristab ümmargusi ja kandilisi esemeid, sh ringi ja ruutu Matkib ööle ja päevale iseloomulikke tegevusi mängus Orienteerub oma kehal ja näitab, mis asub ülal-all, kõrval, ees-tagas kasutades eelpoolloetletud tagasõnu	Rühmitab esemeid, olendeid kahe erineva tunnuse alusel Võrdleb esemete hulki paaridesse seades ning otsustab, mida on rohkem kui, vähem kui Järjestab esemeid kõrguse järgi (kõrgem-madalam) Järjestab 3 eset suuruse, pikkuse, laiuse, kõrguse järgi Näeb ja oskab kirjeldada ruudu ning risküliku sarnasusi ja erinevusi ning leida sarnaseid kujundeid ümbritsevast Teab ööpäeva osi hommikpäev-õhtu-öö; kirjeldab tegevusi ja sündmusi eile-täna-homme Määrab enda asukohta teiste laste ja asjade suhtes Määrab vasakut ja paremat poolt	Määrab esemete hulga ühiseid tunnuseid ja jaotab esemeid kahe erineva tunnuse järgi Võrdleb hulki, kasutades mõisteid <i>rohkem, vähem, võrdselt</i> Teeb 12 piires loendamise teel kindlaks esemete arvu, teab arvude 1–12 järjestust ja tunneb numbrimärke ning oskab neid kirjutada Liidab ja lahutab 5 piires ning tunneb märke + , −, = Koostab kahe esemete hulga järgi matemaatilisi jutukehi Järjestab kuni viit eset suuruse järgi (pikkus, laius, kõrgus jm) Rühmitab esemeid asendi ning nähtusi ja tegevusi ajatunnuse järgi Kirjeldab enda asukohta ümbritsevate esemete

		suhtes, orienteerub ruumis, õuealal ja paberil Oskab öelda kellaaega täistundides Nimetab nädalapäevi, kuid, aastaaegu, teab oma sünnikuud ja -päeva Mõõdab esemete pikkust kokkulepitud mõõduühikuga (samm, pulk, nöör vms) Eristab enamkasutatavaid raha- ning mõõtühikuid (euro, sent, meeter, liiter, kilogramm) ja teab, kuidas ning kus neid ühikuid kasutatakse Leiab erinevate kujundite hulgast ringi, kolmnurga, ristküliku, ruudu ning kera ja kuubi, kirjeldab neid kujundeid
--	--	---

Kunst

Õppe- ja kasvatustegevuse eesmärgiks on, et laps:

- tunneb rõõmu loovast eneseväljendusest;
- kujutab isikupäraselt ümbritsevaid esemeid, sündmusi ja oma kujutlusmaailma;
- vaatleb, kirjeldab ja kujundab ümbritsevat ja tarbeesemeid;
- kasutab õpitud voolimis-, joonistamis- ning maalimisvahendeid ja -võtteid;
- kasutab materjale ja tööriistu ohutult ning sihipäraselt;
- vaatleb kunstiteoseid ja kirjeldab nähtut.

Valdkonna sisu:

- kujutamine ja väljendamine: mõtete, tunnete edasiandmine nähtaval kujul;
- kujundamine: objektile esteetilise lisaväärtuse andmine;
- tehnilised oskused: voolimine, joonistamine, maalimine, meisterdamine;
- kunstiteoste vaatlemine, vestlused kunstiteostest, kunstist.

3-aastane	5-aastane	7-aastane
Leiab kritselduste hulgast nime (tuse) andmist või loo jutustamist väärivaid kujundeid Kaunistab (täppidega, joontega) ruumilisi ja tasapinnalisi esemeid Õpetajat jäljendades rullib ja veeretab voolimismaterjale Teeb jäljendeid pehmesse voolimismaterjalil Tekitab iseseisvalt jämedate joonistamismaterjalidega	Võrdleb heledamaid ja tumedamaid värvitoone ning tunneb sinist, kollast, punast, rohelist, valget, musta, pruuni ja roosat Koostab elementidest lihtsa kordumisskeemiga mustririba eseme äärisel kaunistamiseks Valib kaunistusmotiivi, kannab juhendamisel šablooni või templi abil selle omavalitud kohale esemel	Leiab ümbritseva vaatlemisel erinevaid detaile, objekte ja nendevahelisi seoseid ning kujutab ümbritsevat vabalt valitud viisil Väljendab joonistades, maalides, voolides ja meisterdades meeleolusid ja fantaasiaid Kasutab kunstitöö loomiseks erinevaid vahendeid

(rasvakriidid, pliiatsid) erinevaid jälgi (täppe ning vertikaalseid, horisontaalseid, sirgeid, lainelisi, katkendlikke ja spiraalseid jooni) püsides paberi piirides Tõmbab pintsliga erineva suunaga jooni, teeb täppe ning katab pindu Trükib näpuvärvidega sõrmede ja kogu käega Kortsutab iseseisvalt pehmet paberit ning rebib paberist tükke Katab aluspinna liimiga, puistab sellele erinevaid objekte ja liimib kujundeid	Õõnestab ümarvorme süvendit põidlagaga vajutades Muudab voolimismaterjalide kuju neid pigistades ja venitades Nii ümar- kui ka piklikke vorme töödeldes loob soovitud esemeid Ühendab voolitud detaile omavahel Joonistab ning värvib pindu värvi- ja viltpliiatsitega, kriitide ja söega, muutes joonte tihedust Kasutab joonistusvahendeid liigse surveta Teeb objektidele väiksemaid detaile pintslivajutuste ja -tõmmetega Ei kata maalides juba küllaldaselt kaetud pinda korduvalt Rebib ja lõikab paberist ribasid ja kujundeid ning kleebib need sõltuvalt töö olemusest Lükib paelale, traadile vms auguga esemeid Jutustab küsimuste toel, mida ta on oma töödes kujutanud ning nimetab, mis	Kujutab inimesi neile iseloomulike tunnuste kaudu Keskendub alustatud tegevusele ja loob oma kunstitöö Loob esemeid erinevaid tehnikaid ja materjale kasutades ning räägib nende otstarbest Koostab ise või valib tööst lähtuvalt sobivad motiivid või vahendid eseme kaunistamiseks Kirjeldab kunstiteoseid, nende värve ja meeleolu
--	---	--

	materjale ta on oma töös kasutanud	
--	---------------------------------------	--

Muusika

Õppe- ja kasvatustegevuse eesmärgiks on, et laps: - tunneb rõõmu laulmisest ja musitseerimisest; - suudab keskenduda kuulatavale muusikapalale; - suudab ennast loovalt väljendada laulmise, liikumise, tantsimise ja pillimängu kaudu; - suudab musitseerida nii rühmas kui ka üksi.		
Valdkonna sisu: - laulmine; - muusika kuulamine; - muusikalis-rütmiline liikumine; - pillimäng.		
3-aastane	5-aastane	7-aastane
Huvitub laululistest tegevustest; püüab õpetajaga kaasa laulda (lauldes kaasa nt üksikuid silpe, sõnu, laululõike) Osaleb laulude esitamises (plaksutab või laulab kaasa) Liigub koos õpetajaga vastavalt muusika meeolule, arvestades pulssi ja meetrumit Reageerib emotsionaalselt muusika iseloomule (nt	Liigub vastavalt muusika tempo kiirenemisele ja aeglustumisele Väljendab muusika meeolu liikumise kaudu Laulab rühmaga samas tempos Laulab peast lihtsamaid õpitud rahva- ja lastelaule Tantsib, kasutades eakohaseid liikumiselemente Osaleb laulumängudes	Laulab ilmekalt loomuliku häälega ja vaba hingamisega Laulab eakohaseid rahva- ja lastelaule nii rühmas/ansamblis kui ka üksi Suudab laulu või muusikapala tähelepanelikult kuulata ning kuulatud muusikat iseloomustada Eristab kuulmise järgi laulu ja pillimängu

plaksutab, kõigutab keha vm) Mängib muusikat kuulates, liikudes ja lauldes kaasa pulssi või rütmi keha-või rütmipillil	Kuulab laulu ja muusikapala Tunneb kuulmise järgi ära mõningaid õpitud laule Mängib rütmipille muusika kuulamise, liikumise ja laulmise saateks Eristab rütmipille tämbri järgi	Eristab tämbri ja kõla järgi õpitud pille Mängib eakohastel rütmi- ja meloodiapillidel õpitud lauludele ja instrumentaalpaladele lihtsaid kaasmänge Mängib lastepillidel ja oskab mängida ka pilliansamblis Liigub vastavalt muusika meeleolule Väljendab ennast loovalt muusikalis-rütmilise liikumise kaudu
--	---	--

Liikumine

Õppe- ja kasvatustegevuse eesmärgiks on, et laps:

- tahab liikuda ja tunneb liikumisest rõõmu;
- suudab pingutada sihipärase tegevuse nimel;
- tegutseb aktiivselt üksi ja rühmas;
- mõistab kehalise aktiivsuse olulisust inimese tervisele;
- järgib esmaseid hügieeni- ja ohutusnõudeid.

Valdkonna sisu:

- kehalise kasvatuse alased teadmised: ohutus, enesekontroll ja hügieen;
- põhiliikumised;
- liikumismängud;
- erinevad spordialad;
- tants ja rütmika.

3-aastane	5-aastane	7-aastane
Arvestab rühmakaaslastega aktiivses tegevuses Sooritab põhiliikumisi Säilitab liikudes tasakaalu nii tasakaalupingil kui ka vähendatud pinnal Mängib matkiva sisuga 1–2 reeglita kõnni- ja jooksumänge Mängib iseseisvalt aktiivse liikumisega mänge Teeb harjutusi ettenäitamise ja juhendamise järgi ühtses tempos õpetaja ja kaaslastega Kõnnib, jookseb ja hüpleb rütmiliselt muusika järgi	Kasutab põhiliikumisi aktiivses tegevuses ja mängudes Teeb harjutusi vahenditega eakohaselt tehniliselt õigesti Mängib kollektiivseid võistlusmänge Osaleb jõukohastes teatevõistlustes Tunnustab nii enda kui ka vastasmeeskonna edu Valitseb oma liigutusi koordineerimise ja tasakaalu nõudvaid harjutusi tehes Peab kinni kokkulepitud mängureeglitest Matkib täiskasvanut harjutuste sooritamisel	Keskendub sihipäraseks kehaliseks tegevuseks Peab liikumisel ja mängimisel kinni üldistest ohutusreeglitest, valides sobivad paigad ja vahendid Sooritab põhiliikumisi pingevalt, nii et liigutused on koordineeritud, rütmilised Sooritab painduvust, kiirust, vastupidavust ja jõudu arendavaid harjutusi Säilitab tasakaalu paigal olles ja liikumisel Kasutab harjutuste sooritamisel mõlemat kätt, täpsust nõudvas tegevuses kasutab domineerivat kätt Matkib täiskasvanut harjutuste sooritamisel Sooritab üheaegselt kaaslastega rütmiliikumisi Liigub vastavalt enda tekitatud rütmile ühtlase ja vahelduva tempoga Kasutab liikumisel erinevaid vahendeid (lindid, rätikud, rõngad, suusad, keldid jne)

		Mängib sportlike elementidega mänge (korvpall, jalgpall jne) Peab kinni kokkulepitud mängureeglitest Nimetab erinevaid spordialasid ja Eesti tuntumaid sportlasi
--	--	---

3. Õppe- ja kasvatustegevuse korraldus.

Raadi Põhikooli lasteaed korraldab õppe- ja kasvatustegevust õppeaastati. Õppeaasta algab 1. septembril ja kestab 31. augustini. Suveperioodil 1. juunist kuni 31. augustini on põhirõhk vabamängul, mängulisel õuetegevusel ja õpitu kinnistamisel.

Õppekasvatustegevus tugineb rühma päevakavale, mis määrab vastavalt laste eale päevarütmi. Lapse päev on disainitud laste huvidest lähtuvalt mänguliste tegevuste kaudu üheks tervikuks. Õppesisu valikul lähtutakse laste huvidest ja soovidest. Rühma õppe- ja kasvatustegevuse kavandamine on paindlik ja võimaldab pedagoogil teha vajadusel muudatusi.

Läbiviidud õppe-kasvatustegevus kajastub Eliisi keskkonnas, kuhu sissekandeid teevad rühmaõpetajad ning muusika- ja liikumisõpetaja.

Alates 3. eluaastast ei ole päevane uinak kõigile lastele vajalik. Koostöös vanematega korraldatakse töö lasteaias nii, et lapsed, kes ei vaja päevaund, saavad teha muid vaiksaid tegevusi.

Lasteaia päevakava:

Aeg	Tegevus
7.00	Laste saabumine lasteaeda, vaba mäng, individuaalsed tegevused
8.30	Hommikusöök
9.00	Mängud ja muud tegevused toas ja õues
12.15	Lõunasöök
13.00–14.30	Puhkeaeg, vaiksed mängud ja tegevused
14.30	Mängud ja muud tegevused toas ja õues
15.30	Õhtuode
16.00	Mängud ja muud tegevused toas ja õues

18.00	Lasteaia sulgemine

4. Lapse arengu analüüsimise ja hindamise põhimõtted, sealhulgas korraldus.

Kui laps tuleb lasteaeda, teeb lasteaia personal koostöös kindlaks lapse arengutaseme. Näiteks, millisel tasemel on tema eneseteadvustamis- ja teenindusoskused, kõne ja sõnavara, sotsiaalsed ja mänguoskused, töövahendite kasutamine ning üld- ja peenmotoorika. Selleks kasutatakse vaatlust, aga viiakse läbi ka perevestlused, kus osalevad nii lapsevanemad kui laps.

Lapse arengut jälgitakse ja kaardistatakse üks kord aastas kõikide õppeaastate vältel. Lapse oskuste-teadmiste kirjeldamiseks on igale lapsele avatud Eliisis lapse arengukaart. Arengukaart on lapsevanemale nähtav. Lapse oskuseid ja teadmisi kirjeldatakse lapsest lähtuvalt, väärtustades saavutatut ning tunnustades lapse toimetulekut, arenemist, positiivseid hoiakuid ja huvi. Kirjeldatakse ka oskuseid, mis vajavad veel harjutamist või toetamist.

Vähemalt üks kord õppeaastas viivad õpetajad lapse arengu toetamiseks läbi arenguestluse lapsevanemaga. Arenguestluse käigus selgitatakse lapsevanemate ja õpetajate ootused, jagatakse teavet lapse kohanemisest, arutletakse lapse arengust ja õppimise tulemustest, tegevustest jms üle ning leitakse koostöövõimalusi lasteaia ja kodu vahel lapse arendamiseks. Arenguestluse kokkulepped, osalejad ja kuupäev märgitakse lapse arengukaardile Eliisis.

Kooliminevale lapsele väljastatakse koolivalmiduskaart. Koolivalmiduskaart on dokument, milles kirjeldatakse laste arengu tulemusi üldoskustes ning õppe- ja kasvatustegevuse valdkondades lähtuvalt koolieelse lasteasutuse riiklikust õppekavast, tuues välja lapse tugevused ja arendamist vajavad küljed.

Raadi Põhikooli lasteaed teeb teadlikke samme, et tagada sujuv ja positiivne üleminek kooli, aidates lastel kohaneda uute ootuste ja keskkonnaga. Meie õppekava toetab iseseisvuse, sotsiaalsete oskuste ja eneseregulatsiooni arengut, mis on koolis edukaks toimetulekuks olulised. Lapsed harjutavad järjepidevust, sihipärast tegutsemist ja probleemide lahendamist mängulistes ja praktilistes olukordades, et arendada õpioskusi, mida koolis vaja läheb. Samuti

korraldame koostöös Raadi Põhikooli algklasside õpetajatega, et lapsed saaksid tutvuda koolikeskkonnaga ning omandada esimesi kogemusi klassiruumi tegevustest. Ühiste ürituste, külaskäikude ja koolieelsete tegevuste kaudu loome sujuva ülemineku kooliteele.

5. Erivajadustega lapse arengu toetamise põhimõtted, sealhulgas korraldus.

Erivajadusega laps on laps, kelle võimetest, tervises seisundist, keelelisest ja kultuurilisest taustast ning isiksuseomadustest tingitud arenguvajaduste toetamiseks on vaja teha muudatusi või kohandusi lapse kasvukeskkonnas (mängu- ja õppevahendid, ruumid, õppe- ja kasvatusmeetodid jm).

Erivajaduste märkamise all mõeldakse, et õpetaja või tugispetsialist paneb tähele, et lapse areng ei kulge päris ootuspäraselt. Mõne lapse oskused-teadmised või käitumine erinevad rühma keskmisest sedavõrd, et nende edasimineku on tunduvalt aeglasem (andekate puhul kiirem) ja nende õpetamisel tuleb teha olulisi muudatusi. Et seda otsustada, peab õpetaja mõistma, milles täpsemalt mahajäämus või kiirem areng seisneb ehk lapse erivajadused tuleb identifitseerida. Märkamise põhiline meetod on vaatlus – jälgitakse lapsi ja nende tegutsemist: mänguoskuseid; motoorseid võimeid; igapäevatoimingutega hakkamasaamist; kaaslastega/täiskasvanutega suhtlemist; emotsionaalset seisundit ja käitumist; tähelepanu, taju, mälu, mõtlemist; mitteverbaalset ja verbaalset suhtlemist; kõne mõistmist ja kasutamist.

Märkamise ja hindamise tulemusel saab valida sobiva viisi sekkumiseks, olgu selleks siis täiendav individuaalne tugi rühma õpitegevustes, logopeediline või eripedagoogiline abi.

Vajadusel koostavad rühma pedagoogid koostöös logopeedi/eripedagoogi jt spetsialistidega ning lapsevanemaga lapsele individuaalse arenduskava. Vähemalt üks kord õppeaastas tehakse kokkuvõtte individuaalse arenduskava rakendumisest, arengukeskkonna sobilikkusest ning lapse edasistest vajadustest.

Raadi Põhikooli lasteaed lähtub põhimõttest, et igal lapsel on oma individuaalne arengutee ning meie eesmärk on seda teekonda parimal viisil toetada. Lasteaia pooreme suurt tähelepanu nii individuaalsetele tugevustele kui ka arengut vajavatele valdkondadele, et tagada igale lapsele

sobiv ja toetav keskkond. See lähenemine aitab lastel varakult avastada oma huvisid ja andeid, mis loob tugeva aluse kooli individuaalse õpitee kujundamiseks. Koostöös õpetajate, tugispetsialistide ja lapsevanematega loome igale lapsele võimalikult parima arengukeskkonna, kus nii erivajadusega kui ka andekad lapsed saavad toetust vastavalt oma vajadustele.

5.1. Andekate laste märkamine ja toetamine lasteaias.

Mõnel lapsel kulgeb mõtlemise ja vaimsete protsesside ehk kognitiivne areng väga kiiresti juba varases eas, ilma vanemate suunava juhendamiseta.

Selliste laste puhul võivad täiskasvanud märgata, et ta:

- suudab sündmusi mäletada ja uuesti jutustada oodatust detailsemalt;
- kasutab väga laia sõnavara;
- lahendab keerukamaid puslesid;
- hakkab tavaliselt varem lugema kui eakaaslased;
- eelistab täiskasvanute või vanemate laste seltskonda;
- mängib mängu, millel on üsna keerulised reeglid;
- suudab oma arusaamist maailmast selgitada viisil, mida võiks oodata palju vanemalt lapselt.

Oluline on mõista, et edasijõudnud kognitiivne areng ei tähenda tingimata, et lapse areng teistes valdkondades (näiteks peenmotoorika) oleks samuti kiirem. Mõnes teises valdkonnas võib tema areng olla eakaaslastega võrreldes keskmine või isegi aeglasem.

Edasijõudnud kognitiivse arenguga lastel esineb mõnikord asünkroonset arengut. See tähendab, et kiire mõtlemise areng käib käsikäes tugeva emotsionaalsusega. Need kaks aspekti koos loovad sisemised tundmused ja teadlikkuse, mis võivad tavapärasest erineda. See teeb sellised lapsed haavatavaks ning nõuab kohandusi õpetamises, kasvatamises ja nõustamises, et toetada nende laste optimaalset arengut. Edasijõudnud kognitiivset arengut võib nimetada ka andekuseks. Uuringud näitavad selgelt, et andekad lapsed ei ole „pealetükkivate vanemate” tulemus. Andekatel õpilastel on teistest lastest erinevad vajadused.

Andekad lapsed õpivad sageli varakult ja kiiresti ning tihti ei soovi ega vaja kordusi. Nad tahavad kohata uusi asju ja omavad suurt võimekust uue info töötlemiseks. Paljuski on nad oma eakaaslastest intellektuaalselt ees ning seetõttu ka nõudlikumad kui nende eakaaslased. Õpetaja ülesanne on märgata, kui lapsel on liiga vähe väljakutseid.

Üldiselt toetab kõigi laste annete ja huvide arengut laste huvidest lähtuv uurimuslik õpe, sh projektõpe. Lisaks saavad lasteaiaõpetajad kasutada muid vahendeid annete märkamiseks ja toetamiseks: erineval tasemel lugejatele erinevad raamatud, võõrkeelsed materjalid, erinevad mõistatused, arvutamisülesanded, strateegiamängud, erinevad muusikainstrumendid, loodusteaduslikuks uurimistööks vajalik vahendid (luup, pintsetid, lastemikroskoop jne).

6. Lapsevanemate ja kogukonnaga koostöö põhimõtted.

Lasteaia pedagoogid teevad lapse arengu toetamiseks peredega koostööd, mis põhineb vastastikusel usaldusel ja lugupidamisel. Lapsevanemal on võimalus osaleda õppe- ja kasvatusprotsessi kavandamises ja läbiviimises ettepanekute tegemise kaudu rühmakoosolekul, arenguvestlusel, igapäevasel suhtlemisel pedagoogidega, ürituste kavandamisel ja läbiviimisel, õppekäikude jms korraldamisel. Lapsevanemal on võimalus anda tagasisidet lasteaia tegevusele arenguvestluse ja igal kevadel toimuva lasteaia-sisese küsitluse ning iga kolme aasta tagant toimuva HARNO riikliku rahuloluküsitluse kaudu.

Koostöövorm	Sagedus
Sissejuhatav perevestlus uutele lastele	Lapse lasteaeda tulles
Arenguvestlus	Üks kord õppeaastas
Rühma koosolek	Kaks korda õppeaastas
Lastevanemate üldkoosolek	Üks kord õppeaastas
Ühisüritused	Vastavalt tegevuskavale
Osalemine rühma õppe- ja kasvatus töös	Vastavalt võimalusele

Lisaks tihedale koostööle lapsevanematega teeb Raadi Põhikooli lasteaed aktiivselt koostööd kohalike kogukonna liikmete ja organisatsioonidega, et pakkuda lastele mitmekesiseid ja elulisi

õpikogemusi. Lapsed osalevad õppekäikudel näiteks raamatukokku, taludesse ja muuseumidesse, kus nad saavad õppida läbi vahetu kogemuse. Samuti kutsume lasteaeda erinevaid erialaeksperte, et rikastada laste teadmisi ja avardada nende silmaringi. Kogukonnaga koostöö toetab laste sotsiaalsete oskuste ja maailma mõistmise arengut, valmistades neid ette laiemas ühiskonnas tegutsemiseks.

7. Õppekava uuendamise ja täiendamise kord.

Direktor koostab koostöös õppe- ja kasvatustegevusega seotud töötajatega lasteaia õppekava ja selle muudatused ning kinnitab need, olles kuulanud ära hoolekogu arvamuse.

Muudatused õppekavasse viiakse sisse iga õppeaasta alguseks. Õppekava kinnitab direktor.

Raadi Põhikooli I kooliastme õppekava

1. Kooli väärtused ja eripära.

1.1. Üldinfo.

Raadi Põhikool on kooliealistele lastele I, II ja III kooliastmes statsionaarses vormis põhihariduse omandamist võimaldav õppeasutus. Kooli teeninduspiirkonnaks on Tartu vallas asuv Raadi alev. Kool alustab tööd 1. septembril 2025. aastal. Õa 2025/2026 avatakse koolis kolm 1. klassi. Järgmistel õppeaastatel kasvab kool igal õppeaastal kolme klassikomplekti võrra.

1.2. Kooli väärtused ja eripära.

Raadi Põhikooli väärtused – **tähenduslikkus, loovus, koostöö ja tasakaal** – on põimunud igapäevasesse õppetöösse ning koolikultuuri.

Raadi Põhikoolis **väärtustame tähenduslikku õppimist, mis on seotud õpilase igapäevaelu ja tegelike kogemustega**. Meie eesmärk on, et õpilased mõistaksid, kuidas õpitav aitab neil toime tulla erinevates eluolukordades ja kuidas nad saavad oma teadmisi rakendada nii koolis kui ka väljaspool seda. Õppimine on terviklik protsess, kus ainevaldkonnad ei ole eraldiseisvad, vaid lõimuvad tähenduslikeks tervikuteks, toetades lapse arengut ja maailmatunnetust.

Loovus on igapäevase õppimise lahutamatu osa. Raadi Põhikool soodustab avastamist, uurimuslikku ja mängulist õppimist, mis toetab I kooliastme õpikäsitust ning õpilaste loomulikku uudishimu maailma vastu. Loovus väljendub nii kunstis ja muusikas kui ka probleemide lahendamises, teadustegevuses ja igapäevases suhtluses. Õpilasi julgustatakse katsetama uusi lahendusi, esitama küsimusi ja mõtlema loovalt.

Raadi Põhikoolis on oluline, et **iga laps tunneks end osana toetavast koolikogukonnast**. Õpetajad suunavad õpilasi tegema koostööd nii rühmatöös kui ka praktilistes ülesannetes, arendades seeläbi sotsiaalseid oskusi ning empaatiavõimet. Laste vahel kujundatakse suhted, mis põhinevad vastastikusel lugupidamisel ja austusel.

Laste tervis ja heaolu on Raadi Põhikooli üks prioriteete. **Õppimine on tasakaalus füüsilise aktiivsuse ja puhkamisega.** Õpilasi julgustatakse aktiivsele eluviisile, loodushoidlikule mõtteviisile ning tervislike valikute tegemisele. Õuesõpe, liikumistegevused ja mitmekesised õppemeetodid aitavad tagada, et iga laps areneb igakülgseks ja saab tuge oma individuaalsete võimete avastamisel. Vaimset ja füüsilist tasakaalu toetab kavandatud liitumine KiVa ja Liikuma Kutsuva Kooli programmidega.

Raadi Põhikool on avatud ja inspireeriv õpikeskkond, kus klassiruumid ja väliruumid moodustavad ühtse terviku. Õppimine toimub eri keskkondades – traditsioonilises klassiruumis, vabas õhus, digikeskkondades.

Alustame võõrkeeleõpet 1. klassis. See toetab nii Euroopa Liidu keelepoliitika kui Eesti haridusvaldkonna arengukava 2021–2035 sihte. Teiste keelte ja kultuuride tundmine võimaldab suuremat ümbritseva maailma mõistmist. Võõrkeelte oskus annab õpilastele võimaluse mõista erinevaid arenguid ja muutusi ümbritsevas maailmas, osaleda nendes protsessides aktiivse osapoolena ning teostada end soovi korral maailmakodanikuna.

2. Kooli õppe- ja kasvatuseesmärgid ning põhimõtted.

2.1. Õppe- ja kasvatustöö eesmärgid.

Põhikooli riiklik õppekava sätestab, et põhikoolil on nii hariv kui ka kasvatav ülesanne. Kool aitab kaasa õpilaste kasvamisele loovateks, mitmekülgsedeks isiksusteks, kes suudavad ennast täisväärtuslikult teostada erinevates rollides: perekonnas, tööl ja avalikus elus.

Põhikoolis on õpetuse ja kasvatuse põhitaotlus tagada õpilase eakohane tunnetuslik, kõlbline, füüsiline ja sotsiaalne areng ning tervikliku maailmapildi kujunemine.

Põhikooli ülesanne on luua õpilasele eakohane, turvaline, positiivselt mõjuv ja arendav õppekeskkond, mis toetab tema õpihimu ja õpioskuste, eneserefleksiooni ja kriitilise mõtlemisvõime, teadmiste ja tahteliste omaduste arengut, loovat eneseväljendust ning sotsiaalse ja kultuurilise identiteedi kujunemist.

Põhikool toetab põhiliste väärtushoiakute kujunemist. Õpilane mõistab oma tegude aluseks olevaid väärtushinnanguid ja tunneb vastutust tegude tagajärgede eest. Põhikoolis luuakse alus enese määratlemisele eneseteadliku isiksusena, perekonna, rahvuse ja ühiskonna liikmena, kes suhtub sallivalt ja avatult maailma ja inimeste mitmekesisusse.

Põhikool aitab õpilasel jõuda selgusele oma huvides, kalduvustes ja võimetes ning tagab valmisoleku õpingute jätkamiseks järgneval haridustasemel ja elukestvaks õppeks. Põhikooli lõpetanud noorukil on arusaam oma tulevastest rollidest perekonnas, tööelus, ühiskonnas ja riigis.

Teadmiste, väärtushinnangute ja praktiliste oskuste omandamine ja arendamine toimub kogu kooli õppe- ja kasvatusprotsessi, kodu ja kooli koostöö ning õpilase vahetu elukeskkonna ühistoime tulemusena.

Eesti kool seisab eesti rahvuse, keele ja kultuuri säilimise ja arengu eest, seepärast pööratakse põhikooli õpetuses ning kasvatuses erilist tähelepanu eesti keele õppele.

2.2. Õpikäsitus.

Kiiresti muutuv maailmas, kus tulevased elukutsed ja tehnoloogiad on pidevas arengus, on oluline, et õpilased omandaksid oskused ja mõtteviisi, mis aitavad neil edukalt toime tulla. Raadi Põhikooli õpikäsitus põhineb kognitiivteaduse uuringutel, mis selgitavad, kuidas lapsed õpivad.

Kooli eesmärk on toetada õpilaste kujunemist lahendustele orienteeritud kriitilisteks mõtlejateks, tõhusateks suhtlejateks ja loovateks uuendajateks. Õppimine ei ole pelgalt teadmiste omandamine, vaid ka eneseusku ja enesejuhtimisoskusi arendav protsess, kus õpilased saavad kogeda, et õige mõtteviisi ja strateegiatega on nad võimelised saavutama rohkem, kui nad ise usuvad.

Raadi Põhikooli õpikäsitus tugineb Ryan&Deci **isemääramisteteoriale**, mis selgitab, kuidas õppimise kvaliteeti ja püsivust mõjutab motivatsiooni liik – sisemine või väline. Laps, kelle õppimine on sisemiselt motiveeritud, tegutseb enda valikust lähtudes, kogeb huvi ja rahuldust teadmiste omandamisest ning arendab oma oskusi iseseisvalt. Väline motivatsioon, mis on seotud näiteks hinnete, kiituse või sanktsioonidega, võib küll lühiajaliselt õppimist ergutada, kuid püsivate teadmiste ja autonoomse õpikogemuse kujunemisel on määravaks sisemise motivatsiooni toetamine. Kui õppimine on tähenduslik ja pakub huvi, suureneb õpilase loomulik tahe teadmisi omandada ning neid rakendada.

Isemääramisteesooria kohaselt on õpilaste õppimismotivatsioon tugevam ja püsivam, kui nende psühholoogilised baasvajadused, nagu **autonoomia, seotus ja kompetentsus**, on toetatud. Kui õpilasel on võimalus teha iseseisvaid otsuseid, tunda end osana õpikeskkonnast ning kogeda eduelamusi, suureneb tema sisemine motivatsioon ja õppimisvõimekus.

Õpikäsituses rakendatakse ka Vögotski **lähima arengu tsooni** põhimõtet, mille kohaselt on õppimine kõige tõhusam siis, kui ülesanded on piisavalt keerulised, et pakkuda väljakutset, kuid samas saavutatavad, kui õppijale antakse sobiv tugi. Õpetaja roll on suunata ja toetada õppijat, aidates tal ületada väljakutseid, kuid andes samal ajal piisavalt iseseisvust ja vastutust.

2.3. Pätevuste arendamine.

Põhikooli riikliku õppekava tähenduses on pädevus teadmiste, oskuste ja hoiakute kogum, mis tagab suutlikkuse teatud tegevusalal või -valdkonnas loovalt, ettevõtlikult, paindlikult ja tulemuslikult toimida. Pätevused jagunevad üld- ja valdkonnapädevusteks ning kooliastmetes taotletavateks pädevusteks. Üldpädevused on ainevaldkondade ja õppeainete ülesed pädevused, mis on olulised inimeseks ja kodanikuks kasvamisel. Üldpädevused kujunevad kõigi õppeainete kaudu ning tunni- ja koolivälises tegevuses. Üldpädevuste kujunemist jälgivad ja suunavad õpetajad omavahelises koostöös ning kooli ja kodu koostöös. Valdkonnapädevused on kirjeldatud ainevaldkondade kavades.

2.3.1. Üldpädevused.

Õpilastes kujundatavad üldpädevused on:

- **kultuuri- ja väärtuspädevus** – suutlikkus hinnata inimsuhteid ja tegevusi üldkehtivate moraalinormide seisukohast; tajuda ja väärtustada oma seotust teiste inimestega, ühiskonnaga, loodusega, oma ja teiste maade ja rahvaste kultuuripärandiga ning nüüdiskultuuri sündmustega; väärtustada loomingut ja kujundada ilumeelt; hinnata üldinimlikke ja ühiskondlikke väärtusi, väärtustada inimlikku, kultuurilist ja looduslikku mitmekesisust; teadvustada oma väärtushinnanguid;
- **sotsiaalne ja kodanikupädevus** – suutlikkus ennast teostada; toimida aktiivse, teadliku, abivalmi ja vastutustundliku kodanikuna ning toetada ühiskonna demokraatlikku arengut ja Eesti riiklikku iseseisvust; teada ja järgida ühiskondlikke väärtusi ja norme; austada erinevate keskkondade reegleid ja ühiskondlikku mitmekesisust, religioonide ja rahvaste omapära; teha koostööd teiste inimestega erinevates situatsioonides; aktsepteerida inimeste ja nende väärtushinnangute erinevusi ning arvestada neid suhtlemisel;
- **enesemääratluspädevus** – suutlikkus mõista ja hinnata iseennast, oma nõrku ja tugevaid külgi; analüüsida oma käitumist erinevates olukordades; käituda ohutult ja järgida tervislikke eluviise; lahendada suhtlemisprobleeme;
- **õpipädevus** – suutlikkus organiseerida õppekeskkonda individuaalselt ja rühmas ning hankida õppimiseks, hobideks, tervisekäitumiseks ja karjäärivalikuteks vajaminevat

teavet; planeerida õppimist ja seda plaani järgida; kasutada õpitut erinevates olukordades ja probleeme lahendades; seostada omandatud teadmisi varemõpituga; analüüsida oma teadmisi ja oskusi, motiveeritust ja enesekindlust ning selle põhjal edasise õppimise vajadusi;

- **suhtluspädevus** – suutlikkus ennast selgelt, asjakohaselt ja viisakalt väljendada nii emakeeles kui ka võõrkeeltes, arvestades olukordi ja mõistes suhtluspartnereid ning suhtlemise turvalisust; ennast esitleda, oma seisukohti esitada ja põhjendada; lugeda ning eristada ja mõista teabe- ja tarbetekste ning ilukirjandust; kirjutada eri liiki tekste, kasutades korrektset viitamist, kohaseid keelevahendeid ja sobivat stiili; väärtustada õigekeelsust ja väljendusrikast keelt ning kokkuleppel põhinevat suhtlemisviisi;
- **matemaatika-, loodusteaduste ja tehnoloogiaalane pädevus** – suutlikkus kasutada matemaatikale omast keelt, sümboleid, meetodeid koolis ja igapäevaelus; suutlikkus kirjeldada ümbritsevat maailma loodusteaduslike mudelite ja mõõtmisvahendite abil ning teha tõenduspõhiseid otsuseid; mõista loodusteaduste ja tehnoloogia olulisust ja piiranguid; kasutada uusi tehnoloogiaid eesmärgipäraselt;
- **ettevõtlikkuspädevus** – suutlikkus ideid luua ja ellu viia, kasutades omandatud teadmisi ja oskusi erinevates elu- ja tegevusvaldkondades; näha probleeme ja neis peituvaid võimalusi, aidata kaasa probleemide lahendamisele; seada eesmäärke, koostada plaane, neid tutvustada ja ellu viia; korraldada ühistegevusi ja neist osa võtta, näidata algatusvõimet ja vastutada tulemuste eest; reageerida loovalt, uuendusmeelselt ja paindlikult muutustele; võtta arukaid riske; rakendada finantskirjaoskust;
- **digipädevus** – suutlikkus kasutada uuenevat digitehnoloogiat toimetulekuks kiiresti muutuvus ühiskonnas nii õppimisel, kodanikuna tegutsedes kui ka kogukondades suheldes; leida ja säilitada digivahendite abil infot ning hinnata selle asjakohasust ja usaldusväärsust; osaleda digitaalses sisuloomes, sh tekstide, piltide, multimeediumide loomisel ja kasutamisel; kasutada probleemilahenduseks sobivaid digivahendeid ja võtteid, suhelda ja teha koostööd erinevates digikeskkondades; olla teadlik digikeskkonna ohtudest ning osata kaitsta oma privaatsust, isikuandmeid ja digitaalset identiteeti; järgida digikeskkonnas samu moraali- ja väärtuspõhimõtteid nagu igapäevaelus.

Üldpädevuste arendamine on osa igapäevasest õppetööst ning kajastub õpetajate töö planeerimises, õppetegevuste läbiviimises ning õpilaste tagasisidestamises.

2.4. Läbivate teemade käsitlemine.

Läbivad teemad on üld- ja valdkonnapädevuste, õppeainete ja ainevaldkondade lõimingu vahendiks ning neid arvestatakse koolikeskkonna kujundamisel. Läbivad teemad on aineülesed ja käsitlevad ühiskonnas tähtsustatud valdkondi ning võimaldavad luua ettekujutuse ühiskonna kui terviku arengust, toetades õpilase suutlikkust oma teadmisi erinevates olukordades rakendada.

Läbivate teemade õpe realiseerub eelkõige:

- õppekeskkonna korralduses – kooli vaimse, sotsiaalse ja füüsilise õppekeskkonna kujundamisel arvestatakse läbivate teemade sisu ja eesmäärke;
- aineõppes – läbivatest teemadest lähtudes tuuakse aineõppesse sobivad teemakäsitlelused, näited ja meetodid, viiakse koos läbi aineteüleseid, klassidevahelisi ja ülekoolilisi projekte. Õppeainete roll läbiva teema õppes on lähtuvalt õppeaine taotlustest ja õppesisust erinev, olenevalt sellest, kui tihe on ainevaldkonna seos läbiva teemaga;

- valikainete valikul – valikained toetavad läbivate teemade taotlusi;
- läbivatest teemadest lähtuvas või õppeaineid lõimivas loovtöös – õpilased võivad läbivast teemast lähtuda selle loovtöö valikul, mida tehakse kas iseseisvalt või rühmatööna;
- korraldades võimaluse korral koostöös kooli pidaja, paikkonna asutuste ja ettevõtete, teiste õppe- ja kultuuriasutuste ning kodanikuühendustega klassivälist õppetegevust ja huviringide tegevust ning osaledes maakondlikes, üle-eestilistes ja rahvusvahelistes projektides.

Õpetuses ja kasvatuses käsitletavad läbivad teemad on:

- elukestev õpe ja karjääri kujundamine – taotletakse õpilase kujunemist isiksuseks, kes on valmis õppima kogu elu, täitma erinevaid rolle muutavas õpi-, elu- ja töökeskkonnas ning kujundama oma elu teadlike otsuste kaudu, sealhulgas tegema sobivaid haridus- ja tööalaseid valikuid;
- keskkond ja jätkusuutlik areng – taotletakse õpilase kujunemist sotsiaalselt aktiivseks, vastutustundlikuks ja keskkonnateadlikuks inimeseks, kes hoiab ja kaitseb keskkonda ning väärtustades jätkusuutlikkust, on valmis leidma lahendusi keskkonna- ja inimarengu küsimustele;
- kodanikualgatus ja ettevõtlikkus – taotletakse õpilase kujunemist aktiivseks ning vastutustundlikuks kogukonna- ja ühiskonnaliikmeks, kes mõistab ühiskonna toimimise põhimõtteid ja mehhanisme ning kodanikualgatuse tähtsust, tunneb end ühiskonnaliikmena ning toetub oma tegevuses riigi kultuurilistele traditsioonidele ja arengusuundadele;
- kultuuriline identiteet – taotletakse õpilase kujunemist kultuuriteadlikuks inimeseks, kes mõistab kultuuri osa inimeste mõtte- ja käitumislaidi kujundajana ning kultuuride muutumist ajaloo vältel, kellel on ettekujutus kultuuride mitmekesisusest ja kultuuriga määratud elupraktikate eripärast ning kes väärtustab omakultuuri ja kultuurilist mitmekesisust ning on kultuuriliselt salliv ja koostööaldis;
- teabekeskkond ja meediakasutus – taotletakse õpilase kujunemist teadlikuks ja analüüsivaks inimeseks, kes tajub ja teadvustab adekvaatselt ümbritsevat

teabekeskkonda, suudab meediamailma sisu ja allikaid kriitiliselt analüüsida ja kasutada, tunnustab autorlust, oskab luua kvaliteetset meediasisu, arvestades oma eesmärke ja ühiskonnas omaksvõetud suhtlemise norme, ning toimib turvaliselt ja vastutab oma käitumise eest end ümbritsevas teabekeskkonnas;

- tehnoloogia ja innovatsioon – taotletakse õpilase kujunemist uuendusaltiks ja nüüdisaegseid tehnoloogiaid eesmärgipäraselt kasutada oskavaks inimeseks, kes tuleb toime kiiresti muutuvus tehnoloogilises elu-, õpi- ja töökeskkonnas;
- tervis ja ohutus – taotletakse õpilase kujunemist vaimselt, emotsionaalselt, sotsiaalselt ja füüsiliselt terveks ühiskonnaliikmeks, kes on võimeline järgima tervislikku eluviisi, käituma turvaliselt ning kaasa aitama tervist edendava turvalise keskkonna kujundamisele;
- väärtused ja kõlblus – taotletakse õpilase kujunemist kõlbliselt arenenud inimeseks, kes tunneb ühiskonnas üldtunnustatud väärtusi ja kõlbluspõhimõtteid, järgib neid koolis ja väljaspool kooli, ei jää ükskõikseks, kui neid eiratakse, ning sekkub vajaduse korral oma võimaluste piires.

2.5. Lõimingu põhimõtted.

I kooliastmes toimub lõiming uurimisteamade abil, mis hõlmavad kõiki läbivaid teemasid koondades ühe uurimisteam alla erinevate ainevaldkondade oskused ning teadmised.

2.6. I kooliastmes taotletavad pädevused.

I kooliastme lõpus õpilane:

- peab lugu oma perekonnast, klassist ja koolist; on viisakas, täidab lubadusi; teab, et kedagi ei tohi naeruvääristada, kiusata ega narrida; oskab kaaslast kuulata, teda tunnustada;
- tahab õppida, tunneb rõõmu teadasaamisest ja oskamisest, oskab õppida üksi ning koos teistega, paaris ja rühmas, oskab jaotada aega õppimise, harrastustegevuse, koduste kohustuste ning puhkamise vahel;
- teab oma rahvuslikku kuuluvust ning suhtub oma rahvusesse lugupidavalt;

- oskab end häälestada ülesandega toimetulemisele ning oma tegevusi ülesannet täites mõtestada; oskab koostada päevakava ja seda järgida;
- suudab tekstidest leida ja mõista seal sisalduvat teavet (sealhulgas andmeid, termineid, tegelasi, tegevusi, sündmusi ning nende aega ja kohta) ning seda suuliselt ja kirjalikult esitada;
- mõistab ja kasutab õpitavas võõrkeeles igapäevaseid äraõpitud väljendeid ja lihtsamaid fraase;
- arvutab ning oskab kasutada mõõtmiseks sobivaid abivahendeid ja mõõtühikuid erinevates eluvaldkondades eakohaseid ülesandeid lahendades;
- käitub loodust hoidvalt;
- oskab sihipäraselt vaadelda, erinevusi ja sarnasusi märgata ning kirjeldada; oskab esemeid ja nähtusi võrrelda, ühe-kahe tunnuse alusel rühmitada ning lihtsat plaani, tabelit, diagrammi ja kaarti lugeda;
- oskab kasutada lihtsamaid arvutiprogramme ning kodus ja koolis kasutatavaid tehnilisi seadmeid;
- austab oma kodupaika, kodumaad ja Eesti riiki, tunneb selle sümboleid ning täidab nendega seostuvaid käitumisreegleid;
- oskab ilu märgata ja hinnata; hindab loovust ning tunneb rõõmu liikumisest, loovast eneseväljendusest ja tegevusest;
- hoiab puhtust ja korda, hoolitseb oma välimuse ja tervise eest ning tahab olla terve;
- oskab ohtlikke olukordi vältida ja ohuolukorras abi kutsuda, oskab ohutult liigelda;
- teab, kelle poole erinevate probleemidega pöörduda, ning on valmis seda tegema.

2.7. Õppe ja kasvatuse rõhuasetused I kooliastmes.

Esimeses klassis on õpetuse ja kasvatuse põhitaotluseks õpilaste kohanemine koolieluga, turvatunde ja eduelamuste kogemine ning valmisoleku kujunemine edasiseks edukaks õppetööks. Õpilaste koolivalmidus ja võimed on erinevad, seetõttu diferentseeritakse õppeülesandeid ja nende täitmiseks kuluvat aega.

I kooliastmes keskendutakse:

- kõlbeliste tõekspidamiste ning heade käitumistavade tundmaõppimisele ja järgimisele;

- positiivse suhtumise kujunemisele koolis käimisesse ja õppimisesse;
- õpiharjumuse ja -oskuste kujundamisele ning püsivuse, iseseisvuse ja eesmärgistatud töö oskuste ning valikute tegemise oskuste arendamisele;
- eneseväljendusoskuse ja -julguse kujunemisele;
- põhiliste suhtlemis- ja koostööoskuste omandamisele, sealhulgas üksteist toetavate ja väärtustavate suhete kujunemisele õpilaste vahel;
- õpiraskuste äratundmisele ning tugisüsteemide ja õpiabi pakkumisele.

Õpetaja olulisim ülesanne on toetada iga õpilase eneseusku ja õpimotivatsiooni.

3. Õppekorraldus.

3.1. Üldpõhimõtted.

Õppeaasta koosneb 35 nädalast ning jaguneb kaheks õppeperioodiks. Koolis on õpe korraldatud viisil, kus kõiki õppeaineid õpitakse kogu õppeaasta vältel. I kooliastmes kasutatakse üldõpetust, mille puhul keskendutakse teatud teemadele, eristamata tavapäraseid ainetunde. Kunsti ja tööõpetust õpetatakse lõimituna üheks õppeaineaks.

Õppetunni arvestuslik pikkus on 45 minutit.

Õppe- ja kasvatustöö toimub erinevates vormides: õppetunnina, projektõppena, õppekäiguna, õppepäevana, iseseisva õppena, juhendatud e-õppena või muus kokku lepitud vormis.

3.2. Tunnijaotusplaani I kooliastmes.

Õppeained	1. klass	2. klass	3. klass	I kooliaste
Eesti keel	6	6	7	19
A-võõrkeel (inglise keel)	2	3	4	9
Matemaatika	3	4	4	11
Loodusõpetus	1	1	2	4

Inimeseõpetus	–	1	1	2
Muusika	2	2	2	6
Kunst	1,5	1,5	1,5	4,5
Tööõpetus	1,5	1,5	1,5	4,5
Liikumisõpetus	3	3	2	8
Nädalakoormus kokku	20	23	25	

3.3. Valikõppeainete ja võõrkeelte valik.

Koolis õpetatakse A-võõrkeelena inglise keelt alates 1. klassist ja B-võõrkeelena prantsuse, saksa või vene keelt alates 4. klassist.

Vaba tunniressurssi on I kooliastmes kasutatud järgmiselt:

- A-võõrkeel (inglise keel) – 1. klassis kaks tundi, 2. klassis kolm tundi, 3. klassis üks tund;
- Matemaatika – 3. klassis üks tund;
- Loodusõpetus – 3. klassis üks tund.

A-võõrkeele õppimine alates 1. klassist on oluline, sest võõrkeeleõpe varases eas arendab lastes kognitiivseid oskusi, nagu mälu, tähelepanu ja probleemide lahendamine. Keelte õppimine noores eas stimuleerib aju arengut, mis aitab kaasa loogilise mõtlemise ja analüüsi oskuste arengule. Keeleõpe muudab lapsed avatumaks teiste kultuuride ja maailmavaadete suhtes.

Täiendavad matemaatika ja loodusõpetuse tunnid annab võimaluse uurimusliku õppe paremaks rakendamiseks, andes õpilastele rohkem aega katsetada teaduslikke uurimismeetodeid, analüüsida andmeid ja arendada oma probleemilahendusoskusi.

3.4. Üldõpetus I kooliastmes.

Üldõpetus on esimeses kooliastmes rakendatav õppekorralduse vorm, mis toetab läbivaid teemasid ja terviklikku lähenemist õppimisele. Selle põhieesmärk on kujundada lapse terviklik maailmapilt, arendada tema loovust ja kriitilist mõtlemist ning siduda erinevad õppeained loogiliseks tervikuks. Üldõpetuses seotakse õppeained tervikuks kesksete uurimisteede kaudu. Uurimisteede plaani lepivad õpetajad kokku enne kooliaasta algust.

Üldõpetuse põhimõtted:

- üldõpetus lähtub lapse loomulikust huvist maailma vastu ning seob erinevad õppeained tervikuks. Selle raames käsitletakse teemasid, mis on omavahel seotud ja toetavad lapse arusaama maailmast;
- õpetamise lähtumine õpilase kogemustest, huvidest ja arengutasemest aitab luua motiveeriva ja toetava õpikeskkonna. Õppimine toimub avastamise, katsetamise ja praktilise tegevuse kaudu;
- õppetöös kasutatakse elulisi situatsioone, mis aitavad lapsel paremini mõista õpitavat. Õpe on seotud lapse igapäevaeluga ning toetab tema sotsiaalsete, keeleliste ja kognitiivsete oskuste arengut;
- mäng ja praktilised tegevused on esimeses kooliastmes olulised õppimisviisid. Need aitavad kujundada lapse loovust, koostööoskust ning eneseväljendust;
- õpilaste koostöö julgustamine ning grupiülesannete kasutamine aitavad arendada sotsiaalseid oskusi ja toetada õppimist. Õpetaja roll on suunata ja toetada laste koostööd;
- õppetegevus kohandatakse vastavalt õpilaste vajadustele ja võimetele, pakkudes diferentseeritud õppematerjale ning mitmekesiseid õppemeetodeid;
- hindamine on toetav ja kujundav, keskendudes lapse arengule ja edusammudele. Tagasiside aitab lastel teadvustada oma õppimist ja seada edasisi eesmärke.

Üldõpetuse rakendamine esimeses kooliastmes loob tervikliku ja läbimõeldud õpikeskkonna, mis arvestab laste arengulisi vajadusi. See toetab teadmiste ja oskuste integreeritud omandamist ning kujundab elukestvaks õppimiseks vajalikke hoiakuid ja oskusi.

3.5. Uurimuslik õpe I kooliastmes.

Uurimuslik õpe on õppemeetod, mille keskmes on aktiivne uurimine, avastamine ja probleemide lahendamine. Selle käigus õpilased uurivad reaalseid küsimusi või nähtusi, koguvad ja analüüsivad andmeid ning teevad järeldusi. Uurimusliku õppe eesmärk on arendada kriitilist mõtlemist, iseseisvust, analüütilisi oskusi ja loovust.

Uurimuslik õpe on tänapäeva hariduse üks olulisemaid suundumusi, sest see valmistab õppijaid ette keerukate probleemide lahendamiseks ja pidevaks õppimiseks tulevikus.

Uurimusliku õppe meetoditest on I kooliastmes võimalik kasutada näiteks: 1) probleemipõhist õpet, kus õpilased tegelevad praktilise või teoreetilise probleemi lahendamisega, mida nad uurivad erinevate vaatenurkade alt; 2) projektipõhist õpet, kus õpilased töötavad pikema aja jooksul konkreetse projekti kallal, mis hõlmab uurimist, lahenduste loomist ja tulemuste esitlemist või 3) uurimisküsimuste põhist õpet, kus õppeprotsess algab suurest küsimusest või hüpoteesist, millele vastamine suunab uurimis- ja õppetegevust.

Uurimuslik õpe on kasulik, sest see arendab kriitilise mõtlemist ja probleemilahendusoskusi. Uurimuslik õpe toetab sügavamat õppimist, sest see keskendub mõistmisele ja teadmiste rakendamisele, mitte lihtsalt faktide meeldejätmisele. Uurimuslik õppimine muudab õppimise tähenduslikumaks, sest uuritavad probleemid on sageli seotud reaalse olukorradega. Paljud uurimusliku õppe vormid hõlmavad rühmatööd, kus arendatakse meeskonnatöö ja suhtlemisoskusi.

Juhendatud uurimuslik õpe ja otsese juhendamisetä uurimuslik õpe erinevad peamiselt selles, kui palju ja millisel viisil õpetaja või juhendaja õpilasi protsessi jooksul suunab. I kooliastmes, kus õpilaste oskused oma õppimise suunamisel on alles kujunemas, on mõistlik kasutada rohkem juhendatud uurimuslikku õpet. Õpetaja annab selged juhised, juhendab õpilasi samm-sammult ja pakub vajalikku tuge kogu protsessi vältel. Õppimine toimub kindla struktuuri ja eesmärgiga. Õpetaja võib määrata uurimistöö teema, küsimused või meetodid, mida kasutada. Õpetaja aitab õpilastel mõista keerulisi mõisteid, pakub näpunäiteid ja abistab probleemide korral. Näiteks loodusõpetuse tunnis viib õpetaja läbi eksperimendi, kus õpilased järgivad õpetaja poolt ette antud protseduuri, kuid analüüsivad tulemusi ise.

Õpilaste oskuste arenedes võib kasutada ka otsese juhendamisetä uurimuslikku õpet. Sellisel juhul võtavad suurema vastutuse ja iseseisvuse oma õppeprotsessi üle. Nad valivad ise teema, koostavad uurimisküsimused ja otsustavad, kuidas uurimist läbi viia. Õpilased loovad ise oma uurimisplaani ja juhivad õppimise kulgu. Õpetaja on rohkem nõustaja rollis, sekkudes ainult vajaduse korral või kui õpilased ise abi küsivad.

3.6. Varajane võõrkeeleeõpe.

Raadi Põhikoolis alustatakse A-võõrkeelee ehk inglise keele õppimist 1. klassis. Võõrkeelee õppimise varajane alustamine aitab lastel omandada keelt loomulikumalt ja hääldust täpsemalt. Noorelt õppides kujuneb parem keeleline paindlikkus ja võime mitut keelt korraga hallata. Keeleeõpe arendab kognitiivseid oskusi, nagu mälu, probleemilahendus ja loogiline mõtlemine.

Mitmekeelsus laiendab kultuurilist silmaringi ja suurendab empaatiavõimet teiste rahvuste suhtes. Hea keeleoskus parandab haridus- ja karjäärivõimalusi ning suurendab konkurentsivõimet tööturul. Võõrkeelte oskamine hõlbustab reisimist ja suhtlemist rahvusvahelises keskkonnas. See tugevdab ka eneseväljendusoskust ja suurendab enesekindlust suhtlemisel. Keeleeõpe aitab mõista keeltevahelisi seoseid ning toetab emakeeleoskuse arengut. Keeleteadmised avardavad võimalusi teadlikumaks meediatarbimiseks ja kriitiliseks mõtlemiseks. Seetõttu on varajane ja järjepidev võõrkeeleeõpe oluline igakülgse arengu toetamiseks.

3.7. Õpioskuste õpetamine esimeses kooliastmes.

Õpioskuste kujundamine I kooliastmes on osa lapse üldisest arengust ning toetab tema võimet iseseisvalt õppida ja teadmisi omandada. Raadi Põhikool lähtub terviklikust õpikäsitusest, kus õpioskused ei ole eraldiseisvad, vaid lõimitud igapäevasesse õppetegevusse. Õpioskuste arendamine aitab lastel kujundada mõtlemisoskusi, kriitilist analüüsi, enesejuhtimist ning tekitada huvi teadmiste omandamise vastu.

Õppima õppimine on oluline, sest see aitab lastel omandada teadmisi iseseisvalt ja tõhusalt, osaleda aktiivselt õppetöös ning luua aluse elukestvatele õpiharjumusele. Kui õpilane suudab teadlikult valida endale sobivaid õppimisstrateegiaid, on ta motiveeritum ja enesekindlam.

Samuti aitab õpioskuste arendamine vähendada õpistressi ning õpetab õpilasi paremini toime tulema õppimisega seotud väljakutsetega.

I kooliastmes on oluline kujundada õpioskusi, mis toetavad lapse iseseisvat õppimist ja teadmiste omandamist. Selleks pööratakse erilist tähelepanu õppimise teadlikkusele, ajaplaneerimisele, lugemisele, meeldejätmisele ja vigadest õppimisele. Õppimise teadlikkus on üks olulisemaid oskusi, mis aitab lastel mõista, kuidas nende aju töötab ja kuidas teadmisi tõhusamalt omandada. Selleks õpitakse metakognitiivseid oskusi – mõtlema oma õppimise üle, hindama oma tugevaid ja nõrku külgi ning leidma endale sobivaimaid õppimisstrateegiaid. Kui õpilane mõistab, kuidas ta kõige paremini õpib, oskab ta ka teadlikumalt oma õppimist suunata.

Samavõrd tähtis on ajaplaneerimine ja organiseeritus. Lapsed õpivad koostama päeva- ja nädalaplaane, seadma eesmärgi ja korraldama oma õpitegevusi, mis aitab neil arendada iseseisvust ja vastutustunnet. Hästi korraldatud õpitegevus võimaldab neil tõhusamalt keskenduda ning vältida viimase hetke õppimist või ülekoormust.

Tugeva õpioskuste aluse loob ka lugemisoskus ja tekstitöötlus, mis aitab lastel leida tekstidest olulist teavet, teha kokkuvõtteid, analüüsida ning siduda uut infot varasemate teadmistega. Kui laps õpib tekste sügavamalt mõistma ja kriitiliselt töötlemata, on tal lihtsam uusi teadmisi omandada ja neid erinevates olukordades rakendada.

Selleks, et õpitu kinnistuks, on oluline kasutada tõhusaid meeldejätmise ja kordamise tehnikaid. Uuringud on näidanud, et aktiivne meenutamine ja hajutatud kordamine aitavad teadmisi pikaajaliselt säilitada. Seetõttu juhendatakse õpilasi, kuidas õppematerjali tõhusalt üle korrata, mitte lihtsalt mehaaniliselt läbi lugeda.

Õppimise juures mängib olulist rolli ka vigadest õppimine ja vastupidavus. Lapsi julgustatakse vigu nägema kui loomulikku osa õppimisprotsessist ning analüüsima, mis läks valesti ja kuidas tulevikus paremini tegutseda. Selline lähenemine aitab arendada probleemilahendusoskusi ning tugevdada enesekindlust ka keerulisemate ülesannete lahendamisel.

Lisaks kognitiivsetele oskustele on oluline ka füüsiline ja vaimne heaolu. Lastele õpetatakse tervislike eluviiside, une ja tasakaalustatud toitumise tähtsust, sest need mõjutavad otseselt

keskendumisvõimet ja õppimisvõimekust. Kui laps tunneb end hästi nii füüsiliselt kui ka emotsionaalselt, suudab ta paremini keskenduda ja õppimist nautida.

Info kogumiseks õpipädevuste (õppimisega seotud teadmiste, oskuste ja hoiakute kogum) õpetamise tulemuslikkuse kohta kasutame Tallinna Ülikooli teadlaste loodud ja EIS-is tehtavaid õpi- ja enesemääratluspädevuste teste 2. ja 3. klassi õpilastele. Saadud infot kasutame analüüsiks ja edasiste parendustegevuste planeerimiseks.

3.8. Liikluskasvatus.

Läbiva teema “Tervis ja ohutus” oluline osa on liikluskasvatus. Liikluskasvatuse eesmärk kujundada üksteisega arvestavaid liiklejaid, kellel on 1) ohutu liiklemise harjumused ja kes tajuvad liikluskeskkonda ning hoiduvad käitumast teisi liiklejaid ohustavalt ja liiklust takistavalt; 2) teadmised ja oskused, mis toetavad nende endi ja teiste liiklejate toimetulekut ja ohutust mitmesugustes liiklusolukordades nii jalakäija, sõitja kui ka juhina.

Kooli rolliks on viia läbi laste liikluskasvatust lõimituna erinevate õppeainetega ainetundides ja valmistada neid ette ohutuks liiklemiseks. I astmes on liikluskasvatuse sisuks jalakäija ja jalgratturi ohutu liiklemise, käitumise ja liikluses toimetuleku õpetamine, lähtudes eelkõige lapse kooli- ja koduümbruse liikluskeskkonnast, arvestades lapse arengut, rolli liikluses ja järjepidevust.

I kooliastme lõpuks õpilane:

- teab hädaabi numbrit (112), oskab ohust teatada;
- oskab kirjeldada ohtusid oma kooliteel, põhjendada ning selgitada ohtude vältimist kooliteel;
- oskab kasutada ohutust tagavaid kaitsevahendeid, sh helkur, turvavöö, jalgratturikiiver, põlve- ning küünarnukikaitsed, vajadusel ujumisrõngast, päästevesti;
- oskab käituda ühissõidukeis, neisse siseneda, väljuda ning ohutult sõiduteed ületada;
- oskab valida jalgrattaga, rulaga, rulluisukudega sõitmiseks ohutut kohta;
- oskab ohutult liigelda märjal, libedal, lumisel teel;

- oskab valida tee, sh raudtee ületamiseks kõige ohutumat kohta; peatuda, kuulata, vaadata ning ohutuses veendununa sõidutee ületada;
- oskab määrata sõidukite liikumise suunda ning hinnata liikumise kiirust;
- oskab eristada valet/ohtlikku liikluskäitumist õigest/ohutust käitumisest;
- tunneb/teab/mõistab liikluseeskirja nõudeid jalakäijale, juhile (jalgratturile).
- Liikluskasvatus toimub aasta ringi lõimituna ainetundides, temaatilistel üritustel, õppekäikudel, õuesõppe tundides jne.

Liikluskasvatuse teemad I kooliastmes: minu koolitee, sõidutee ületamine fooriga ja foorita ülekäigurajal, liiklusteemalised lauamängud, kuidas kaitsta end liikluses (helkur, kiiver, turvavöö jm), mänguplatsi valik suvel ja talvel, liiklemine kõnniteeta tänaval, maanteel, kuidas kutsuda abi 112, liiklus ja liiklusohud Raadi põhikooli ümbruses, liiklusmärkide tundmine, jalgratturite liikluseeskirjade tundmine ja nende täitmine tänaval liigeldes.

4. Õppekeskkond.

Õppekeskkonnana mõistetakse õpilasi ümbritseva vaimse, sotsiaalse ja füüsilise keskkonna kooslust, milles õpilased arenevad ja õpivad. Õppekeskkond toetab õpilase arenemist iseseisvaks ja aktiivseks õppijaks, kannab põhihariduse alusväärtusi ja oma kooli vaimsust ning säilitab ja arendab edasi paikkonna ja koolipere traditsioone. Kool korraldab õppe, mis kaitseb ning edendab õpilaste vaimset ja füüsilist tervist. Sotsiaalse ja vaimse keskkonna kujundamisel osaleb kogu koolipere.

Sotsiaalse ja vaimse keskkonna kujundamisel:

- luuakse vastastikusel lugupidamisel ja üksteise seisukohtade arvestamisel põhinevad ning kokkuleppeid austavad suhted õpilaste, vanemate, õpetajate, kooli juhtkonna ning teiste õpetuse ja kasvatuses seotud osaliste vahel;
- koheldakse kõiki õpilasi eelarvamusteta, õiglaselt ja võrdselt, austades nende eneseväärikust ning isikupära;
- jagatakse asjakohaselt ja selgelt otsustusõigus ja vastutus;
- märgatakse ja tunnustatakse kõigi õpilaste pingutusi ja õpiedu; hoidutakse õpilaste sildistamisest ja nende eneseusu vähendamisest;
- välditakse õpilastevahelist vägivalda ja kiusamist. Kool soovib teisel tegevusaastal liituda KiVa programmiga, et teha teadlikult tööd kiusamise vähendamiseks;
- ollakse avatud vabale arvamusevahetusele, sealhulgas kriitikale;
- luuakse õpilastele võimalusi näidata initsiatiivi, osaleda otsustamises ning tegutseda nii üksi kui ka koos kaaslastega;
- luuakse õhkkond, mida iseloomustab abivalmidus ning üksteise toetamine õpi- ja eluraskuste puhul;
- luuakse õhkkond, mis rajaneb inimeste usalduslikel suhetel, sõbralikkusel ja heatahtlikkusel;
- korraldatakse koolielu inimõigusi ja demokraatiat austava ühiskonna mudelina, mida iseloomustavad kooliperes jagatud ja püsivad alusväärtused ning heade ideede ja positiivsete uuenduste toetamine;

- korraldatakse koolielu, lähtudes rahvusliku, rassilise, soolise ja muudel alustel võrdse kohtlemise põhimõtetest ning soolise võrdõiguslikkuse eesmärkidest.

Füüsilist keskkonda kujundades jälgib kool, et:

- kasutatavate rajatiste ja ruumide sisustus ning kujundus on õppe seisukohast otstarbekas;
- õppes on võimalused kasutada internetiühendusega arvutit ja esitlustehnikat ning õpilastel on võimalus kasutada kooliraamatukogu;
- kasutatavate rajatiste ja ruumide sisustus on turvaline ning vastab tervisekaitse- ja ohutusnõuetele;
- ruumid, sisseseade ja õppevara on esteetilise väljanägemisega;
- kasutatakse eakohast ning individuaalsele eripärale kohandatavat õppevara, sealhulgas nüüdisaegseid info- ja kommunikatsioonitehnoloogiatel põhinevaid õppematerjale ja -vahendeid;
- on olemas kehalise tegevuse ning tervislike eluviiside edendamise võimalused nii koolitundides kui ka tunniväliselt.

Raadi Põhikoolis on õppekeskkond kujundatud nii, et see toetaks laste loomulikku uudishimu, enesejuhtimise oskusi ja koostööd. Kooli siseruumid ja välisruum moodustavad tervikliku õppimisruumi, mis pakub mitmekesiseid võimalusi nii formaalseks kui ka mitteformaalseks õppimiseks. Õpperuumid on paindlikud, inspireerivad ja kohandatavad vastavalt õpilaste vajadustele, aidates kaasa tähenduslikule õppimisele ning loovuse ja kriitilise mõtlemise arendamisele.

Koolimaja arhitektuuriline lahendus on loodud toetama uurimuslikku ja aktiivset õpet, võimaldades õppetööd läbi viia mitte ainult klassiruumides, vaid ka kooli avatud aladel ja õues.

Koolisisesed õpperuumid on avarad, valgusküllased ning varustatud kaasaegsete õppevahenditega, mis toetavad iseseisvat ja uurimuslikku õpet. Erinevate teemade käsitlemiseks on loodud spetsiaalsed ruumid – loodusainete laborid, kunsti- ja muusikaklassid,

vaiksed lugemisenurgad ning digitaalsed õpikeskkonnad. Õpilastel on võimalus kasutada nutiseadmeid ja interaktiivseid töövahendeid.

Välisruum on aktiivne osa kooli õppetööst ning pakub õpilastele mitmekesiseid võimalusi avastusõppeks, looduse tundmaõppimiseks ja liikumiseks. Koolimaja ümbritsev maastik on kavandatud nii, et see toimiks õpperuumi laiendusena – õpilased saavad õppida ja tegutseda kooli sisehoovis, väliklassides, katsealadel või aias. Õuesõpe toetab õpitu kinnistamist, pakkudes õpilastele vahetuid ja käed-külge kogemusi erinevates valdkondades, alates loodusõppest kuni sotsiaalsete oskuste arendamiseni.

Raadi Põhikool usub, et kvaliteetne õpikeskkond on õppimise ja isikliku kasvu nurgakivi. Läbimõeldud siseruumi ja välisruumi kombinatsioon loob inspireeriva ja toetava keskkonna, kus iga õpilane saab arendada oma tugevusi, avastada oma potentsiaali ning kasvada teadlikuks ja vastutustundlikuks tulevikutegijaks.

Lisaks traditsioonilisele koolis toimuvale õppetööle võib õpet korraldada väljaspool kooli territooriumi (sealhulgas looduses, muuseumides, arhiivides, keskkonnahariduskeskustes, ettevõtetes ja asutustes jms) ning virtuaalses õpikeskkonnas. Õppekäigud, õuesõpe jm kirjeldatakse töö- ja ainekavades. Osalemist projektides, olümpiaadidel ja võistlustel vaadeldakse õppe- ja kasvatustöö osana.

5. Õpilaste arengu ja õppimise toetamise ja hindamise korraldus.

5.1. Hindamise eesmärk.

Teadmiste ja oskuste hindamise eesmärk on:

- toetada õpilase arengut;
- anda tagasisidet õpilase õppeedukuse kohta;
- innustada ja suunata õpilast sihikindlalt õppima;
- suunata õpilase enesehinnangu kujunemist, suunata ja toetada õpilast edasise haridustee valikul;
- suunata õpetaja tegevust õpilase õppimise ja individuaalse arengu toetamisel;
- anda alus õpilase järgmise klassi üleviimiseks ning kooli lõpetamise otsuse tegemiseks.

Käitumise ja hoolsuse hindamise eesmärk on:

- suunata õpilast järgima üldtunnustatud käitumis- ja kõlblusnorme, kooli kodukorda ning väärtuskasvatuse alusprintsipe;
- motiveerida õpilast hoolikalt täitma õppeülesandeid;
- arendada õpilase eneseanalüüsi oskust.

5.2. Hindamise alused.

Hindamine on süstemaatiline teabe kogumine õpilase arengu kohta, selle teabe analüüsimine ja tagasiside andmine. Hindamine on aluseks õppe edasisele kavandamisele. Hindamisel kasutatakse mitmesuguseid meetodeid, hindamisvahendeid ja -viise. Hindamine on õpetamise ja õppimise lahutamatu osa.

Õpetaja selgitab hindamise põhimõtteid ja korda poolaasta esimestes tundides ning teeb asjakohase sissekande Stuudiumi ja/või teavitab õpilaspäeviku kaudu.

Õpilasel ja lapsevanemal või eestkostjatel (edaspidi lapsevanem) on õigus saada teavet hindamise kohta aineõpetajalt, klassijuhatajalt ja kooli juhtkonnalt. Hinnangutest teavitamine

toimub Stuudiumi ja õpilaspäeviku kaudu. Õpilane ja lapsevanem saab Stuudiumist ja õpilaspäevikust ka teavet õppesisu, puudumiste ja käitumise kohta.

I kooliastmes numbrilisi hindeid ei panda, vaid kasutatakse sõnalisi hinnanguid. Õpilasele antakse suulist ja kirjalikku tagasisidet, tunnustades edusamme õppimises ning juhtides tähelepanu arenguvõimalustele. Õpilased hindavad ennast suuliselt ja kirjalikult ning püstitavad järgnevateks õpinguperioodideks eesmärgid.

5.2.1. Õppimist toetav hindamine.

Õppimist toetava hindamise all mõistetakse peaaesjalikult tegevusi, mille abil antakse õpilastele õigeaegselt tagasisidet õppimise tulemuslikkuse ning vajalike jätkutegevuste kohta. Õpilasi motiveeritakse ja toetatakse õppimisel, aidates neil teadvustada oma eesmärgid ja ootuseid, saavutusi ning vajakajäämisi. Õpilane seab koostöös õpetajaga edasisi eesmärgid ja kavandab vahendid püstitatud eesmärkide saavutamiseks. Selline lähenemine aitab kujundada õpilastest ennastjuhtivaid ja -analüüsivaid õppijaid. Õppimist toetav hindamine keskendub eelkõige õpilase arengu võrdlemisele tema varasemate saavutuste ja teadmistega.

5.2.2. Kokkuvõttev hindamine.

Kaks korda õppeaastas (I poolaasta lõpul jaanuaris ja II poolaasta lõpul juunis) saavad esimese kooliastme õpilased oma teadmiste, oskuste ja hoiakute kohta kokkuvõtva kirjeldava tagasiside.

1.–3. klassi õpilased sooritavad kaks korda õppeaastas poolaastatööd eesti keeles, matemaatikas ja loodusõpetuses. Poolaastatöö tulemus näidatakse %-dena. Poolaastatööde eesmärk on võimaldada õpilasel süstematiseerida oma teadmisi terviku loomiseks ja anda õpetajale informatsiooni õpilaste edasijõudmise kohta.

5.2.3. Sõnaliste hinnangute teisendamine.

Õpilase koolist lahkumisel teisendatakse poolaasta ja õppeaasta kokkuvõtavad hinnangud viie palli süsteemi.

5.2.4. Käitumise ja hoolsuse hindamine.

Käitumise hindamise aluseks on kooli kodukord ning kooli väärtuskasvatuse alusprintsüübid. Käitumise hindamisel arvestatakse hoolsust. 1.–3. klassis teeb õpilane kaks korda õppeaastas käitumise kohta eneseanalüüsi ning klassiõpetaja annab sellele oma hinnangu.

5.2.5. Hinnangute vaidlustamine.

Õpilasel või tema seaduslikul esindajal on õigus sõnalisi hinnanguid vaidlustada kümme tööpäeva pärast hinnangu avalikustamist Stuudiumis, esitades kooli direktorile kirjalikult vastava avalduse koos taotluste ja põhjendustega. Kooli direktor teeb hinnangu vaidlustamise avalduse suhtes otsuse ja teavitab selles kirjalikult avalduse esitajat kümne tööpäeva jooksul avalduse kättesaamise päevast arvates.

5.2.6. Stuudiumi sissekanded.

Raadi Põhikoolis kasutatakse Stuudiumi õppeinfosüsteemi.

Märge „T” tähistab Stuudiumis tegemata tööd, mis tuleb kindlasti sooritada kümne tööpäeva jooksul märke tegemisest või õpetaja poolt määratud ajaks. Kui õpilane jätab selle ülesande kokkulepitud ajaks täitmata, võib õpetaja määrata õpilasele täiendava õppetöö. Märk „T” eemaldatakse pärast töö sooritamist.

Märge „K” tähistab Stuudiumis tegemata/esitamata kodust ülesannet.

Märge „!” tähistab Stuudiumis töö sooritamist ebapiisavale tulemusele. Töö tuleb uuesti sooritada kümne tööpäeva jooksul alates märke „!” Stuudiumisse kandmisest. Samuti võib märge „!” tähistada muud märkust või tähelepanekut, mis nõuab õpilase tähelepanu.

5.2.7. Täiendav õppetöö.

Täiendav õppetöö on õppetöö, mis määratakse õppeperioodi jooksul omandamata jäänud õppekavas nõutavate teadmiste ja oskuste omandamise toetamiseks. Täiendavale õppetööle jätmise otsustab õppenõukogu enne õppeperioodi lõppu. Täiendava õppetöö raames täidab õpilane õpetaja juhendamisel spetsiaalseid õppeülesandeid. Täiendava õppetöö sooritamise märgib Stuudiumisse õpetaja ning kinnitab õppenõukogu.

5.2.8. Õpilase üleviimine järgmisesse klassi.

Õpilase järgmisesse klassi üleviimise otsustab õppenõukogu. Järgmisesse klassi viiakse õpilane, keda ei ole jäetud täiendavale õppetööle, järgmisse klassi üle enne õppeperioodi lõppu. Õpilane, kes jäeti täiendavale õppetööle, kuid keda ei jäeta klassikursust kordama, viiakse järgmisse klassi üle hiljemalt õppeaasta viimasel päeval. Neid tähtaegu ei kohaldata õpilase puhul, kellele on koostatud individuaalne õppekava erisustega järgmisse klassi üleviimise ajas.

5.2.9. Klassikursuse kordamajätmine.

Põhikoolis võib õppenõukogu põhjendatud otsusega jätta õpilase klassikursust kordama, kui õpilasel on kolmes või enamas õppeaines pandud välja aastahinne „puudulik” või „nõrk” või on antud samaväärsed sõnalised hinnangud ning täiendav õppetöö ei ole tulemusi andnud ning õppekavaga nõutavate õpitulemuste saavutamiseks ei ole otstarbekas rakendada individuaalset õppekava või muid koolis rakendatavaid tugisüsteeme. Õppenõukogu kaasab otsuse tegemisel õpilase või tema seadusliku esindaja ning kuulab ära tema arvamuse. Õppenõukogu otsuses peavad olema välja toodud kaalutlused, millest tulenevalt on leitud, et õppekavaga nõutavate õpitulemuste saavutamiseks on otstarbekas jätta õpilane klassikursust kordama.

6. Hariduslike erivajadustega õpilaste õppekorralduse põhimõtted, tugiteenuste rakendamise kord.

6.1. Tuge vajav õpilane.

Tuge vajav õpilane on õpilane, kelle eriline andekus, õpiraskused, tervislik seisund, puue, käitumis- ja tundeeluhäired, pikemaajaline õppest eemalviibimine või kooli õppekeele ebapiisav valdamine toob kaasa vajaduse teha muudatusi või kohandusi õppeajas, õppesisus, õppeprotsessis, õpikeskkonnas või taotletavates õpitulemustes.

6.2. Annete märkamine ja toetamine.

Õpilase andekust käsitletakse haridusliku erivajadusena. Andekas õppija on võrreldes sarnase kogemuse ja/või (haridus)keskkonnaga kaasõppijatega suurema jõudlusega, kõrgema võimete arenguga ja loovusega, erakordse arengupotentsiaaliga õppija. Andeka õppija õpimotivatsiooni ja igakülgse arengu toetamiseks ning tema potentsiaali realiseerumiseks on vaja teha kohandusi kas õppe sisus, -meetodites või -korralduses või mitmes korraga. Vajaduse korral tagatakse

andeka õppija täiendav juhendamine õpetajate või kooliväliste haridusprogrammide või -asutuste kaudu.

Märgid, mis võivad viidata andekusele:

- kiire õppimisvõime – õpilane omandab uusi teadmisi ja oskusi eakaaslastest kiiremini;
- loogiline mõtlemine ja probleemilahendusoskus – ta suudab lahendada keerukaid ülesandeid iseseisvalt ja loovalt;
- sügav huvi ja püsivus – õpilane näitab suurt huvi teatud teemade vastu ja uurib neid sügavamalt kui teised;
- originaalsus ja loovus – õpilane esitab ebatavalisi ideid ja lähenemisviise, oskab näha seoseid eri valdkondade vahel;
- sõnavara ja väljendusoskus – tema keelekasutus võib olla arenenum kui eakaaslastel, ta väljendab end keerukamalt;
- hea mälu ja kiire seoste loomine – tal on võime meelde jätta ja kiiresti mõista keerukaid ideid;
- iseseisvus ja enesejuhtimine – andekas õpilane töötab sageli iseseisvalt ja vajab vähem juhendamist;
- kriitiline mõtlemine – ta esitab küsimusi ja analüüsib olukordi põhjalikumalt kui teised;
- täiuslikkuse taotlus ja kõrged ootused – tal võib olla kalduvus olla enesekriitiline ja nõudlik enda või teiste suhtes;
- tundlikkus ja emotsionaalne sügavus – mõnikord võivad andekad õpilased olla emotsionaalselt.

Kui andekat last märgatakse ja toetatakse õigeaegselt, toob see kaasa mitmeid positiivseid tulemusi. Piisavate väljakutsetega püsib laps motiveerituna ja tunneb õppimise vastu huvi, mis aitab tal oma võimeid täielikult rakendada. Koolikeskkond, mis pakub intellektuaalset stimulatsiooni, võimaldab tal enesekindlalt oma oskusi arendada ning julgelt eristuda, ilma et ta peaks oma võimeid varjama. See toetab lapse eneseusku ja julgustab teda oma potentsiaali maksimaalselt kasutama.

Tõhus toetus aitab ennetada ka käitumisprobleeme – motiveeritud õpilane osaleb aktiivselt õppetöös, tunneb rõõmu õppimisest ja suudab oma tähelepanu hoida sisukatel tegevustel. Kui lapse loomulik õppimisvajadus leiab väljundi, aitab see tal saavutada tasakaalu, vähendades võimalikku sisemist pinget ning tugevdades tema eneseregulatsiooni oskusi. See omakorda loob aluse enesekindlale ja iseseisvale arengule.

Kui andekas õpilane kogeb piisavalt väljakutseid ja õpib pingutama, harjub ta järjepidevalt töötama ning arendab oskust seada ja saavutada eesmärke. See valmistab teda ette tuleviku väljakutseteks, kus pingutamine ja sihikindlus on edu saavutamiseks olulised.

Andekate õpilaste potentsiaali avamiseks ja nende motiveerimiseks pakub kool mitmekesiseid toetavaid meetmeid, mis aitavad neil arendada oma teadmisi, oskusi ja loovust. Õppetöö diferentseerimine võimaldab andekatel õpilastel saada keerukamaid ülesandeid, mis pakuvad intellektuaalset väljakutset ja süvendatud õppimisvõimalusi. Samuti on koolis rakendatud paindlik õpitee, mis annab vajadusel võimaluse kiiremale edenemisele, näiteks kiirendamisele ühes või mitmes õppeaines. Samuti on kool paindlik klassikursuse vahele jätmise teemal.

Andekate õpilaste arengut toetab uurimuslik õpe, mis arvestab iga õpilase huvisid.

6.3. Toevajaduse väljaselgitamine.

Kui õpilasel ilmneb vajadus saada tuge, teavitatakse sellest vanemat ning kool korraldab õpilase pedagoogilis-psühholoogilise hindamise. Õpilasele, kellel tekib takistusi koolikohustuse täitmisel või mahajäämus õpitulemuste saavutamisel, pakub kool üldist tuge. Kui kooli tagatud üldine tugi ei anna õpilase arenguks soovitud tulemusi, võib rakendada koolivälise nõustamismeeskonna otsusel tõhustatud tuge või erituge. Täpse toe määramisel lähtutakse konkreetse õpilase toevajadusest.

6.4. Õpilaste toetamine.

Tuge vajavate õpilaste õppekorralduse põhimõtted lähtuvad järgnevast:

- toe vajaduse võimalikult varajane märkamine;
- õpilase vajaduste kaardistamine ja seejärel toe rakendamine;
- õpilase vajadustest lähtuvalt võimalikult soodsa õpikeskkonna loomine;

- õpilase perekonna ja kooliväliste spetsialistide kaasamine ning meeskonna- ja võrgustikutöö korraldamine.

6.4.1. Muu kodukeelega/hiljuti Eestis õppima asunud õpilase toetamine eestikeelses õppes.

Hiljuti Eestisse elama asunud või muu kodukeelega õpilase õppe eesmärk on lõimida laps võimalikult kiiresti teisest keele- või kultuuriruumist tavaõppesse, aidata lapsel kohaneda Eesti koolikultuuriga, õppida eesti keelt. Õpilane kaasatakse tavaklassi tundidesse.

7. Karjääriõppe korraldamine.

Kool korraldab õpilaste ja vanemate teavitamist edasiõppimisvõimalustest ning tagab õpilastele karjääriteenuste (karjääriõpe, -info või -nõustamine) kättesaadavuse. I kooliastmes lõimivad klassiõpetajad karjääriõpetuse õpetatavate ainetega, koostöös lastevanematega korraldatakse õppekäike, õpitakse leidma karjäärialast infot internetist ja muudest teabeallikatest.

8. Õpilaste ja lastevanemate teavitamise ja nõustamise korraldus.

Vähemalt kord aastas viiakse läbi lastevanemate üldkoosolek. Kool tagab õpilasele ning vanematele teabe kättesaadavuse õppe ja kasvatuse korralduse kohta ning juhendamise ja nõustamise õppetööd käsitlevates küsimustes. Vajaduse korral nõustab õpilase vanemat õpilase arengu toetamises ja kodus õppimises kooli tugimeeskonna liige. Vastavalt vanemate soovidele ja koolitusvajadusele korraldab kool loenguid ja seminare lapsevanematele. Peamised õppeteemad, vajalikud õppevahendid, hindamise korraldus ja planeeritavad üritused on kirjeldatud ainekavades ja tööplaanides ning tehakse õpilasele ja lapsevanemale teatavaks poolaasta algul. Õppetööst ja huvitegevusest teavitatakse vanemat kooli kodulehekülje, Stuudiumi ja õpilaspäeviku vahendusel.

9. Õpetajate koostöö ja töö planeerimise põhimõtted.

Õpetajate koostöö planeeritakse iga õppeaasta algul, lähtudes kooli õppeaasta eesmärkidest.

Õppeaasta lõpus analüüsitakse tehtud tööd, see kajastub sisehindamise aruandes ja on aluseks uute eesmärkide püstitamisel. Analüüsiks kogutakse erinevaid andmeid: arenguvestlused, koostöövestlused, õpianalüütika, igakevadine koolisisene lastevanemate rahuloluküsitlus, õpi- ja enesemääratluspädevuse testid 2. ja 3. klassile (alates 2027), HARNO riiklik rahuolu- ja koolikeskkonna küsitlus lapsevanematele ja õpetajatele (2027, kevad), 4. klassi riiklikud tasemetööd eesti keeles, matemaatikas ja loodusõpetuses (2028, sügis); HARNO riiklik rahuolu- ja koolikeskkonna küsitlus 4. klasside õpilastele (2029, kevad). Saadud andmete kogumine ja analüüsi tulemusel tekkinud informatsiooni saab kasutada tõenditena juhtimisotsuste tegemiseks.

Õpetajate koostöö tasandid:

Koostöövorm	Sagedus
Juhtkond	Üks kord nädalas
Ühe lennu klassiõpetajad	Üks kord nädalas
Kooliülesed õpiringid	Sagedus planeeritakse õppeaasta algul
Klassiõpetajad, tugimeeskond ja juhtkond	Üks kord kuus
Õppe- ja kasvatusalaste otsuste tegemine ning õppetöö analüüs õppenõukogus	Kolm korda õppeaastas
Koostöövestlused juhtkonnaga	Kaks korda õppeaastas

10. Koostöö lapsevanemate ja kogukonnaga.

Koostöö lapsevanemate ja kogukonnaga on Raadi Põhikooli õppe- ja kasvatustöö oluline osa. Tõhus koostöö toetab lapse arengut ja heaolu. Lapsevanemad on kooli olulised partnerid, kes osalevad aktiivselt lapse õppeprotsessi kujundamises ja toetamisel. Selleks toimuvad regulaarsed arenguvestlused vähemalt kord õppeaastas, kus arutatakse lapse õpiedukust, heaolu ja edasisi arenguvõimalusi; kool korraldab lapsevanemate üldkoosolekuid vähemalt kord õppeaastas, kus tutvustatakse kooli arengusuundi ja olulisi teemasid; kool loob lapsevanematele võimalusi osaleda õppe- ja kasvatustöös, näiteks kooliürituste ja õppekäikude korraldamisel.

Lapsevanemad saavad anda tagasisidet kooli tegevuse kohta riiklikus HARNO rahuloluküsitlustes, mis toimuvad iga kolme aasta tagant. Kooli ja kodu vaheliseks suhtluseks kasutatakse Stuudiumit, kooli kodulehte ja muid infokanaleid.

Raadi Põhikool väärtustab tihedat koostööd kohaliku kogukonnaga, et rikastada õpilaste õpikogemusi ja tugevdada kooli rolli kogukonna keskusena. Selleks teeb kool koostööd raamatukogude, muuseumide ja kohalike ettevõtetega, pakkudes õpilastele vahetuid õpikogemusi ja avardades nende silmaringi; korraldab õppekäike kohalike asutustesse ja ettevõtetesse et tutvustada erinevaid ameteid ja eluvaldkondi; kutsub külalislektoreid ja eksperte jagama teadmisi erinevates valdkondades; toimuvad kogukonnaüritused, kus õpilased ja lapsevanemad saavad koos osaleda kooli ja kohaliku elu edendamises.

11. Kooli õppekava uuendamise ja täiendamise kord.

Kooli õppekava on õppe- ja kasvatustegevuse alusdokument. Kooli õppekava koostamise ja arendamise korralduse eest vastutab kooli direktor. Kooli õppekava arendamine on pidev protsess, kus on kaasatud erinevad osapooled: õpetajad, lapsevanemad, hoolekogu ja partnerid. Ettepanekuid õppekava muudatusteks saavad teha lapsevanemad hoolekogu kaudu ning kooli juhtkond, õpetajad ja pidaja. Kooli õppekava uuendamise ja täiendamise korral kooskõlastatakse muudatused kooli hoolekogu ja õppenõukoguga ning kinnitatakse. Kooli õppekava kinnitab direktor.